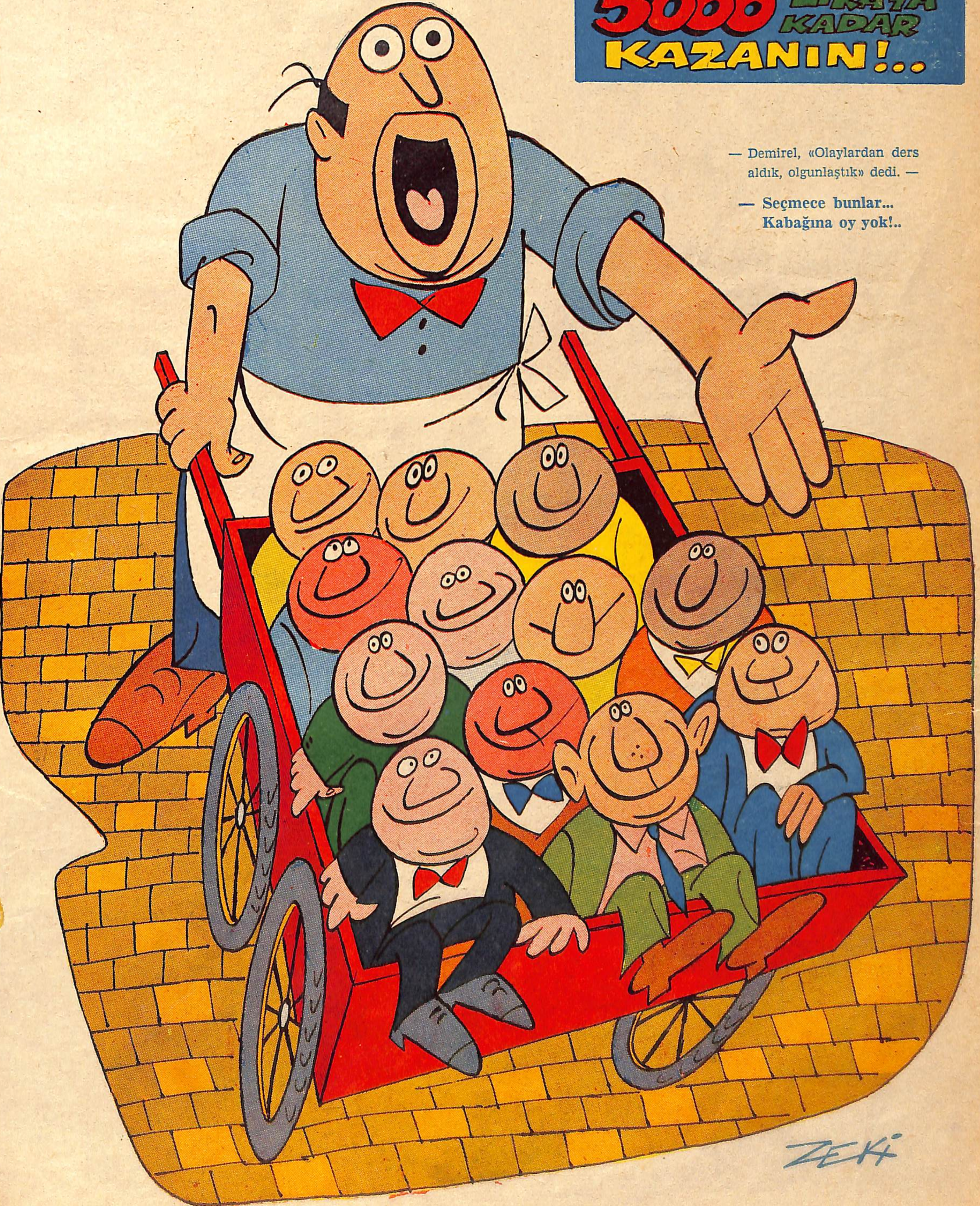
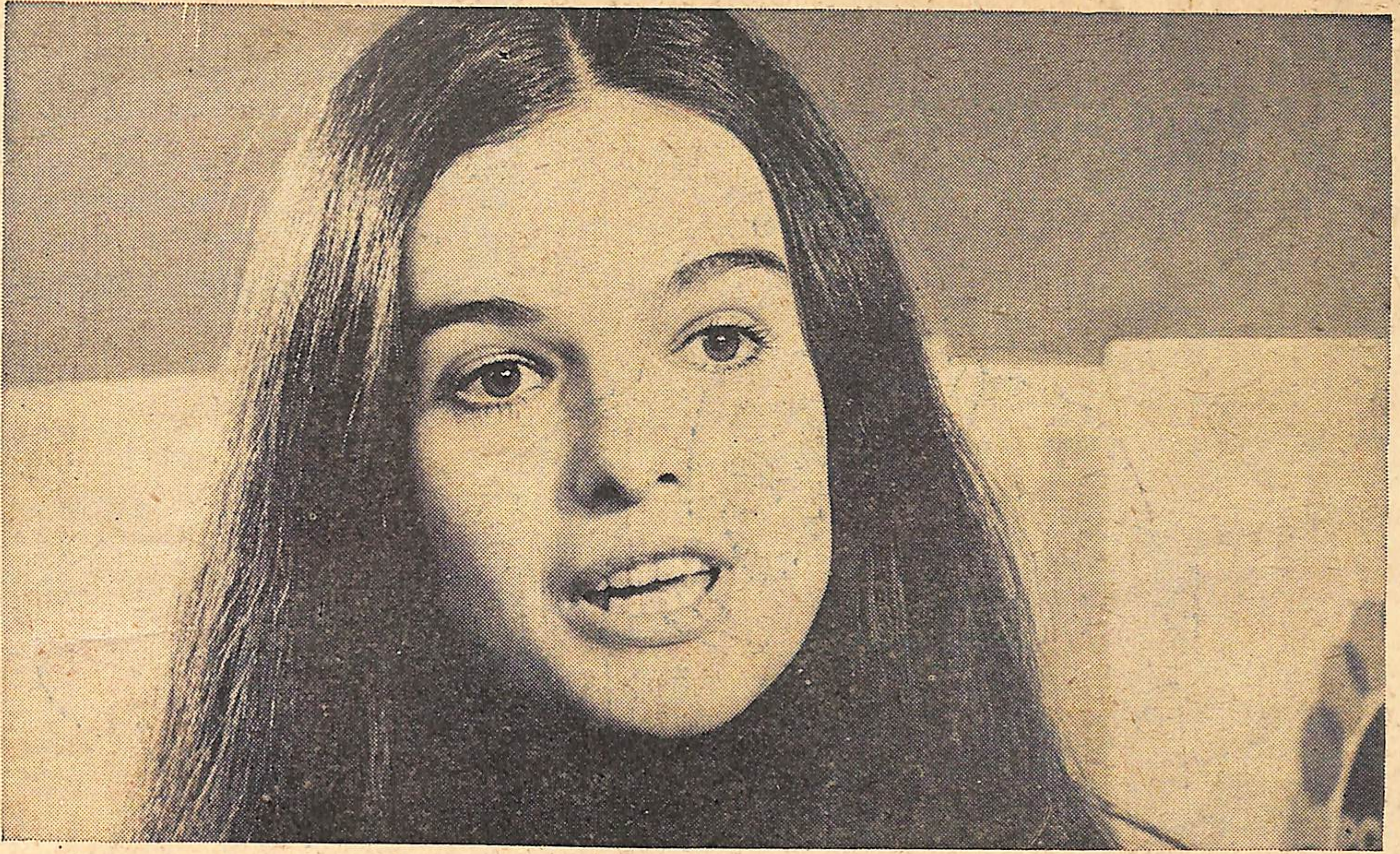
Akbaba

AKBABA-TOTO
oynayın
5000 LİRAYA KADAR
KAZANIN!..



— Demirel, «Olaylardan ders aldık, olgunlaştık» dedi. —

— Seçmece bunlar... Kabağına oy yok!..



"Oh, AEG!"

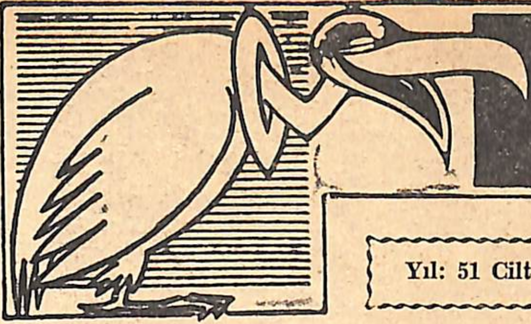
"İnce duvarlı.
Ve yekpare emaye...
İçi ferah, geniş, pırıl pırıl.
Dışı derli toplu.
Yüksek randımanlı
'roll-bond' tipi evaporatör'ü
yekpare alüminyumdan.
Buzlukları da alüminyum.
Özel etliği var.
Rafları ayarlanabilir.
Soğuk kontrol damlalığı,
yiyeceklerin niteliğine uygun
bir soğutma sağlar.

Dünyaca ünlü
AEG kompresörü ile
donatılmıştır.
5 yıllık garantisi
bütün dünyada geçerlidir.
Oh, çok rahatım...
Bilerek aldım!"

POLİ-ÜRETAN'lı AEG
"birinci marka"



(Manajans: 2102 — 108)



Yıl: 51 Cilt: 25 Sayı: 34 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 8 Ağustos 1973 * Fiyatı: 150 Krş.

UZAK - YAKIN

SEÇMEK zorunda kalsanız motörü arızalı, freni sağlam bir otomobile mi binersiniz, motörü sağlam ve freni bozuk olan otomobile mi?

Aklınız varsa, canınıza da değer veriyorsanız birincisini seçersiniz tabiî. Çünkü duramamak, gidememekten çok daha tehlikeli bir arızadır. Gidemezseniz gecikirsiniz nihayet; fazla fazla canınız sıkılır. Ama duramazsanız? Sıkılacak canınız kalmayabilir.

Evet: Başlatılan bir şeye son verebilmek, durabilmek, vazgeçebilmek... Sırasında dünyanın en önemli zorunluğu oluverir bu.

Gelgelelim gerek insan psikolojisi, gerek genellikle toplum düzenleri öyledir ki birçok şeyler kolay başlatılır da güç durdurulur.

Ortaklık kurmak kolay, tasfiye etmek güçtür. Evlenmek kolay, boşanmak güçtür. Savaş başlatmak kolay, sona erdirmek güçtür.

Hele duygularla bağlanma konusu olan saplantılarda büsbütün geçerlidir bu kural.

Bırakın eroin alışkanlığı kabilinden çabucak edinilip bir türlü içinden sıyrılınamayan belâlı iptilâları, spor kulüplerine bağlılık gibi basit bir merakı ele alın.

Her maçta avaz avaz haykırıp yırtınarak perişan olan meraklılardan herhangi birine sorun:

— Niçin bu takımı tutuyorsun?

Belki tuttuğu takımın en iyisi olduğunu anlatmaya kalkacaktır size. İddiası ister doğru olsun, ister yanlış, gerçek nedenle bir ilişiği yoktur. İnsanlar «renk aşkı» denilen hastalığa inceleyerek, düşünerek, seçerek değil, rastlantılar sonunda yakalanırlar:

Çocuklukta etkisine girilen kimselerin eğilimi, duyulan sözler, gidilen okul, kişiyi ömür boyunca şu ya da bu takıma bağlayabilir. Bir kere de tutku başladıktan sonra yıllarca dil dökseniz hastayı renklerinden koparamazsınız.

Gönül ister ki hiç değilse gerçekten önemli alanlarda insanlar başka türlü davransınlar. Örneğin seçimlerde oy verirken alışkanlıklarıyla değil de kafalarıyla varsınlar karara. Sorumluluklarını bilerek, düşünüp taşınarak, sonuçları hesaplayarak...

Gerçeğin pek kolay olmadığını, çoğumuzun partilere renk aşkı gibi eski tutku ve alışkanlıklarla bağlı bulunduğumuzu hep biliyoruz.

İnsanlar eski tutku ve alışkanlıklardan hiç mi sıyrılmazlar?

Sıyrılırlar bazan. Ama bu olursa kendiliğinden olur. Zorlayamazsınız.

Çoğunluk partimizin başkanı Süleyman Demirel geçenlerde şöyle dedi:

— Başa getirdiğini beğenmediği takdirde uzaklaştırma hakkını milletimiz elinde bulundursun diye mücadele ediyoruz. Ama millet uzaklaştırsın. Kim getirdi ise, o uzaklaştırsın. Bir defa bunu başaracağız. Bu başarıldığı zaman önemli bir merhale aşılmış olacaktır.

Bu teşhise yüzde yüz katıldığımızı söylemek istiyoruz. Gerçekten de AP. ve onun paralelindeki partiler seçmen eliyle iktidardan uzaklaştırıldıkları gün Türkiye'de çok sorun çözümlenmiş olur.

«Uzaklaştırma hakkı» kavramını da ilginç bulduk. Yukarıda sözünü ettiğimiz «son verebilmek, durabilmek, vazgeçebilmek» imkânı ile bağlantılı görünüyor bu hak.

Yalnız, bir nokta var:

Uzaklaştırma hakkının kullanılmasını önleyen engeller sadece zorlamalar mıdır? Bu haktan yeterince yararlanabilmek için halkımızın «kimi, ne zaman, niçin uzaklaştırmak gerekeceği» konusunda doğru bilgilerle donatılıp aydınlatılması da şart değil midir?

Öyle bir çaba ise düşünce suçu, bilgi yasağı, curnal salgını, basın hapsi, kitap avı gibi ortaçağ kalıntısı ayıplardan temizlenmiş bir özgürlük ortamı gerektirmez mi?

Bir yandan öyle bir ortama karşı çıkmak, o ayıpları benimsemek, bir yandan da kardeşlik ve beraberlikten söz ederek yeni yeni haklar önermek bilmeyiz içtenlikle ne kadar bağdaşır?

Tutarsızlıklardan uzaklaşmadıkça yalnız uzaklaştırma hakkından değil, demokrasinin bütün gerçek nimetlerinden gitgide uzaklaşacağımız besbellidir.

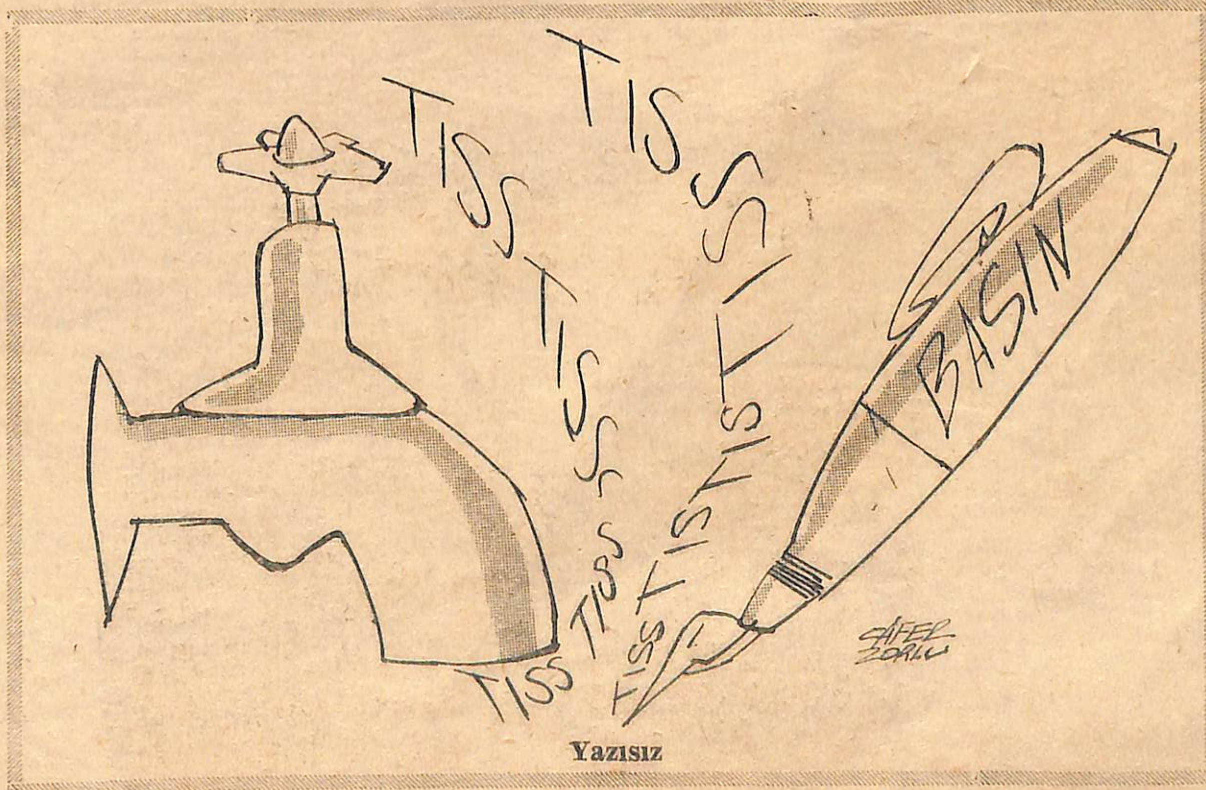
Yaklaşan seçimlerin ülkeyi onlara yaklaştırması ise şimdilik uzak ama tek umut...

AKBABA

— Politikacılar halkın halinden anlamıyor. —



«... Anlamayana davul, zurna az!..»



Yazısız

Yaz Bekârı

NURETTİN TÜRKER



HER yıl, yaz tatilinde karımı ve iki çocuğumu kaynanamın yanına gönderirim. Çocuklar sınıflarını geçince tatlı şımarık oluyorlar. «Hele biraz sabredin de iznimi alayım, sıcakların hafiflediği ay birlikte gideriz» diye konuşmaya başlasam, hepsinin huyları değişiveriyor. Kızım, suratını asıp daha konuşmuyor benimle. Oğlum, sanki sen de kimsin? tavırlarıyla deli ediyor adamı. Karım, zaten körük elinde... «Gidin...» diyorum. «Cehennemin dibine kadar yolunuz var.»

İşte, benden izin böyle çıkıyor. Nedense, kimse etkilenmiyor bu öfkemden. Benden değerli, benden anlayışlı bir baba bulamazlarmış. Birkaç gün o yılın en mutlu adamı olduktan sonra da yolcu ediyorum üçünü.

Geldi, geliyor derken bu yıl da o sayılı günlerimizi yaşadık ve sabahleyin Ankara'ya yolcu ettim karımı ve çocuklarımı. Akşam, eve dönerken yalnızlık duyguları iyice sarmış, kimbilir kaç gün yaşantımı sarsacak diye hesaplıyorum Bir - iki akşam rakı ile uyursam da, daha sonra koyu koyu düşüncelere dalacağım. Yok yahu, çocuklarımı kırmayayım diye böylesi fedakârlık iş değil. Gelecek yıl görürler onlar... Kendi kendime gülmeye başladım. Geçen yıl da aynı şeyleri söyleyen kimdi ya?

Kapıyı isteksiz açtım. Zorunlu olmasam da girmeseydim şu kapıdan. Terliklerimi giyerken içersinde bir kâğıt tomarı... Açıyorum kâğıtları: «Babacığım, adımlarını dikkatli at. Kızın.» Bir kâğıt parçası daha: «Babacığım, yürüdüğün yerde iz bırakma. Senin fedakâr oğlun.»

Vay canına. Kızım ve oğlum babalarını bu kadar sevsinler... Tuhaf, ezik bir çöküntü göğsümden kayıyor. Ahhh be ahh. Şimdi ben içmeyeyim de kim içsin ha?

Yürüdüm buzdolabına. O ne? Rakı şişesine sarılı bir kâğıt: «İçerken aklına bizi getir, ölçüyü kaçırma lütfen. Karın.» Gördünüz mü bana yaptıklarını. Yalnız bırakmanın pişmanlığını böyle hafifletecekler. Sözde, her adımımda yine yanımdalar... Boşver, canımı sıktı bu kadarı. Doldurdum rakıyı, buz gibi kaydı boğazımda. Hele şu havada ne gidiyor ya.

Rakının da pis bir huyu var. Durur durur adamın yüreğini kâğıt gibi inceltir. Aklıma tekrar pusulaları getirdi. Oğlumun, kızımın, karımın anıları... «İz bırakma... Adımlarını dikkatli at...» Bu çocuklara fazla mı yüzverdim, nedir? Ukalâca deyimler. Fazla içsem bile boşalan şişeleri yok etmemi falan mı istiyorlar. Öyle ya, anneleri ile bu yüzden kavga etmemizi önlüyorlar akıllarınca.

Saate baktım, haberlere az kalmış. Radyoya uzandım, üzerinde bir yazılı kâğıt daha: Okudum. Üçü de en sevdikleri şarkıların isimlerini yazmışlar. «Bizim için de dinle» diyorlar. Yahu, çocuklar iyi etmemişsiniz böyle şeyler yazmakla. Daha ilk akşamından gözümde tütmeye başladınız. O münakaşalarımız, kavgalarımız, hırlaşmalar... Keratalar, babalarını daha çok severler ama, annelerinin korkusundan bırakıp gittiler tabiî. Daha haberler dinlenmez. Uyku bastırırken uyumalı. Az daha kurarsam kafa zembereğini, sabahlara kadar...

O akşam rahat bir uyku çektim...

* * *

Bir ay geldi geçti. Aylığımın yarısını da karıma postaladım. Bu böyle yürümez. İzin günüme de daha onbeş gün var, kabul edip sıraya girmişim...

Kalbimde, nefsimde bir mücadele. Nedir benim şu talihim yahu? Kolay mağlûp edilecek son çırpıntılar... Bir taraf kazanacak. Yazı - tura atıyorum. Fizik mi, felsefe mi? Felsefe kazanıyor. Hayır... Bir daha ve sonunda fizik kazanıyor.

Telefonu açıp bildik numarayı arıyorum, o karşımda:

«— Bu yaz arayacağından ümidi kesmiştim. Günü geldi mi?»

«— Geldi de geçti bile...»

«— Peki. Akşama geliyorum.»

Mutfakta tazı gibi dolaşıyorum... Karım burdayken, sofra neden hazır değil diye çıkarttığım kavgalar... Soğuk - sıcak mezeler... Rakı dolapta, buz hazır, iki tane de gül; eh, her şeyin bir asaleti var. Tabaklar, bardaklar... Kalleş dünya, insana ne işler yaptırıyor. Kavurma, kavrulma...

Kapının zili... Kadın, sanki kendi evine girer gibi pişkin, alışkın daldı. Mutfağa doğru yürürken gülüyordu:

«— Geçen yaz hoşgeldin diye elimi tutmuştun da, bütün yemekleri yakmıştın. Bu kez tedbirliyim.»

Dakikalar... Saatler... Duş... İkinci duş... Sarhoş mu olduk?... Bir duş daha... Niye geldi şu kadın yahu? Bir pişmanlık acısı; ihanet damarı denen şeyi buldum galiba. «Sözde intikam buna denir» diye zonkluyor. Evet, kabul ederim sorumsuzca... Çok hafif de diyebiliriz. Fakat, pişmanlık da peşin hazırlanan bir oyun gibi gelmedi mi? Demek ki etkisi çabuk geçecek.

Nitekim, onbeş gün sonra karımın yanına hareket ederken niye bu kadar unutkan oldum? diye hayret ediyordum.

* * *

Koca bir yılın, bir aycık tatili...

Döndük, evimizin kapısındayız. Ellerimde bavullar, kapıdan içeriye adımımı attırmıyorlar:

«— Sen biraz bekle, biz seni çağırırız...» dedi karım.

Ben kapıda, onlar içerde. Neyin nesidir bu bekleme şimdi? Ter alnımdan damlıyor zaten. Birden karımın çığlıkları:

«— Demedim mi size, demedim mi? Gelmiş işte. Komşuların dedikleri doğruymuş. Bize numara yapıp başından savıyor, yapacağını yapıyor.»

Anladım bir şeyler ama... Karım kıpkırmızı geldi kapıya:

«— Benim bavulumu ver... Şu... ver ver... Yürüyün çocuklar. Böyle ahlâksız, aile duygusu olmayan, utanmaz bir babanın yanında durulmaz. Yürüyün diyorum size. Artık nasıl isterse öyle olsun...»

Ne diyeyim, ne yapayım ben şimdi? Benimle güle güle eve gelen çocuklara bakın. Yan gözle bile bakmadan gidiyorlar...

«— Durun... Nereye yahu? Kimmiş o dediğiniz? Ne yapmışım?»

Karımla kızım merdivenleri inerken, oğlumu yakaladım:

«— Sen de mi be oğlum? Bana iki kelime... Söyleyiver be, neymiş mesele?»

Oğlumun tuhaf bakışları... Düşmemek için duvara yaslandım. Namussuz eze eze bekledi. Gözleri yerden kalktı, uzaklara baktı:

«— Ben, görevimi yaptım baba...» dedi. «Bir oğlun olarak seni kötülüklerden korumak için bütün gücümle çalıştım. Aptal değilsin, fakat önem vermedin sözlerime. Biraz gayret etseydin; sana verdiğim büyük değeri anlasaydın, bizi herkese karşı böyle mahçup etmezdin...»

Bak bak, evlâda bak. Vay hınzır, üç yıl önce, ikmale kaldığı zaman ona söylediklerimi tek tek bana iade ediyor.

«— Vallahi alırım seni ayağımın altına.»

«— Ağır ol biraz baba. Zorla kalmıyorum bu evde, gidiyoruz işte...»

«— Peki oğlum, haklısın diyelim. Ama, neden haklısın şimdi?»

«— Yazdığımız pusulaları okuyup okuyup keyiflendin her halde. Dedik ki sana; evde böyle tuzaklar var, dikkatli ol da rezil, kepaze olma.»

«— Bütün pusulaları okudum oğlum.»

«— Okuyan adam, çalışan adam böyle sonuç almaz. Kime yutturuyorsun?»

«— Beni imtihan ettiniz de çaktım mı yâni?»

«— Bırak baba, bırak. Aklın bir karış havada senin. Annemin terliği içersinde, banyodaki bornozun içersinde, yastığının altında, tuvalet masasında, şurda burda... Her taraf tuzak doluydu. Ama, bu yerler senin değil de başkasının kullanacağı yerler. Bak, annem kadının boyunu, ölçülerini tek tek çıkartmış. Adını da sen söyle, tamam olsun.»

«— Ahh, cahil kafam.»

«— Son pişmanlık fayda etmez. Zamanında düşünecektin. Üç ay, burnundan fitil fitil getireceğiz bu ihmalini. İkmale kalmak ha?...»

«— Söz veriyorum oğlum; bir daha böyle bir şey olursa... Ulan, sen kime nasihat çekiyorsun be? Öldük mü? N'olmuş sonra? Suç bende mi?»

«— Pekii, madem söz verdin, sana son bir şans daha tanıyacağım. Benim babam yalan söylemez, dediğini yapacaktır.»

«— Senin gibi oğulun...»

«— Kurtaracağım seni baba. Karşılığı da... Ufacık bir şey; haftalığıma yüzde yüz zam istiyorum.»

«— Bu ciddî bir teklifse... Niye olmasın?»

«— Sonradan su koyvermek yok ama, tekrar et söz diye.»

«— Söz ulan namussuz.»

«— Öyleyse dinle babacığım. Yoo dinleme, hemen yetişeyim onlara, sen içeriye gir, keyfine bak. Haydii, tamam dedik işte, durma...»

Fırladı gitti. Ben de söz dinleyip girdim içeriye. Salondaki yerime büzüldüm, kulağım kirişte bekliyorum. Vay babalık vay...

Merdivenlerde bir koşuşma. Karım, bu kez sevincinden çığlıklar atıyor. Oğlum, dediği gibi becerdi galiba. Yoksa, bu da mı bir imtihan? Ya da oyunun son perdesi. Böylelikle yanıma yaklaşacaklar, ondan sonra da sen misin bunu yapan?... diye üçü birden girişebilirler de...

Karımın tatlı sesi yerine gelmiş:

«— Benim kocam öyle âdî bir insan olabilir mi? Katiyen... Gözümle görsem vallahi inanmam. Ahh, nerdesin ayol? Burada... Şuna bakın çocuklar, ne hale getirdik babanızı. Hep benim saçma kaprislerim... Kusura bakma, nasıl dilim vardı da söyledim? Nerden uydum o hain komşuların sözlerine!...»

İnanmam gerek oğlumun başarısına. Karım, bu kadar güzel rol yapamaz.

«— N'olmuş da n'olmuş hayatım? Hâlâ büyük bir şaşkınlık içersindeyim.»

«— Susun çocuklar. Hiçbir şey olmadı ve olamaz da. Bu mesele burada kapanmıştır. Haa, ben şu iyiliğimizi düşünen komşularımıza nazik bir hoşbulduk diyeceğim. Siz rahatınıza bakın, hemen geliyorum.»

Oğlumla gözgöze geldik. «Anlat» dememe bırakmadı:

«— Anneme dedim ki... Biz burda yokken, evin anahtarını bir arkadaşıma verdim, o da eve bir kadın... Devam edemiyeceğim baba. Çirkin bir açıklama oldu, fakat böyle bir yalan uydurmaya mecbur kaldım.»

«— Ah benim sivri akıllı oğlum. Anahtarın teki her zaman annenin çantasında değil mi? Mahvoldum... Şimdi, bunu hatırlayıp geri gelir.»

Kızımı unutmuşum. Uzaktan bizi dinliyormuş. Almış eline anahtarı, sallaya sallaya geldi:

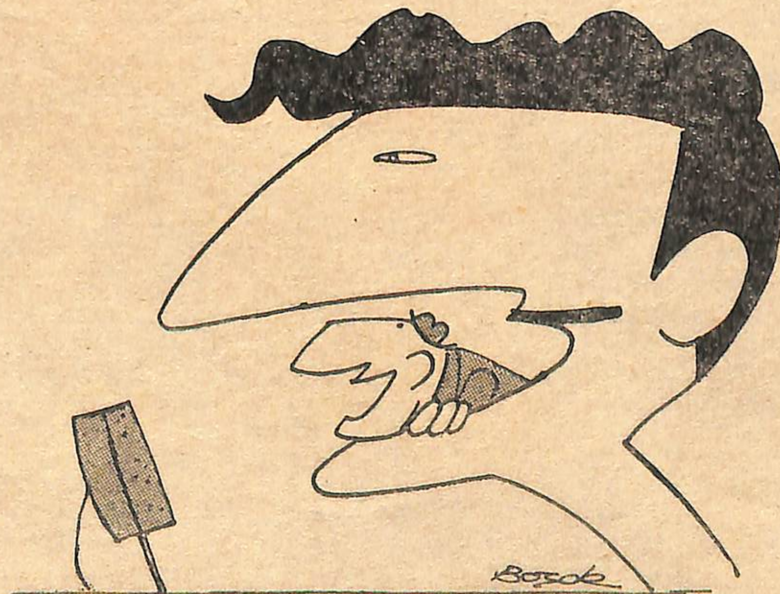
«— Bu düşündüğünüz ihtimali ortadan kaldırmak için annemin çantasından anahtarı yürüttüm baba...» dedi. «Tabii, bunu anneme açıklamak her zaman mümkün. Ben de diyorum ki... Iıı, aynen yüzde yüz zamcık.»

«— Oldu» dedim ya, elimde olmayarak ayağa fırlamışım. Elimde terlikler, ikisi önümde koşar, ben bağırarak peşlerinde. Yandaki komşunun kapısında karım karşıladı bizi:

«— Ev dar geldi de sokaklara mı döküldünüz? Bu ne biçim terbiyedir?...»

Teslim bayrağı ile eve döndüm. İki kardeş bir şeye güler gülmez huylanıyorum, mendilimi çıkarıp terimi kurulamaya başlıyorum. Biliyorum bu böyle devam etmez. Bir baba olarak ne yapmalıyım da babalığımı kurtarmalıyım? Zor, çok zor...

Nurettin TÜRKER



— CHP, «Bizim namımıza konuşanlar var» diye uyardı. —

YELPAZE

REFİK ERDURAN

Tertemiz Boğulanlar

★

Pis sayılan işler ya da kişilere değmek.

Pis kişiler kim?

İnsanın kendi sınıfının altında-ki herkes!

Hindular arasında yüzlerce sınıf ve «sınıf şubesi» var. Bunlar —inekleri saymazsanız— en tepedeki Brahmanlardan en alttaki «el sürülmez» denilen gariplere kadar iniyor. Bunların birbirlerine hiç değmeden yaşamaya çalışmalarındaki güçlüğü düşünün. Sınıf uzaklığı fazla olduğu durumlarda kişilerin gölgelerinin birbirine değmesi bile üst sınıf üyesinin kirlenmesine yol açıyor.

Bence bu durumda en büyük eziyeti üst sınıftakiler çekmekte olmalı. «Ay gölgeme kim değdi?» diye korku içinde yaşarken insan nasıl sapıtmaz?

Bu sapıtma Hindistan'ın özellikle güney bölgelerinde çok yaygın. Oralarda kimin kime ne kadar yaklaşabileceğini belirten cetveller yapmışlar. Söz gelimi, bir Nayar bir Brahmanın burnunun dibine sokulabiliyor (tabii dokunmamak şartıyla!) Tiyanlar ise Brahmanların en az 36 adım açığından dolaşmak zorunda. Pulayanlar ise 96 adımdan fazla yaklaştıkları her Brahmanın dünyaya bir daha gelişinde sınıflar bareminin diplerine doğru tepetaklak yuvarlanmasına yol açıyorlar.

BİLİYORSUNUZ, biz sınıfsız ve imtiyazsız bir ulusuz.

Şişli apartmanlarında doğan yavrularımızla Erzurum köylerinde dünyaya gelen bebeklerimiz arasında hiçbir toplumsal ayırım yoktur. Yurt dışına nasıl gittiği belirsiz büyük paralarla İsviçre yahut İngiltere'nin zarafet okullarında usturuplu oturup kalkma öğrenen cici kızımızın da başımızın üstünde yeri vardır, ortaokula gidemeyen delikanlımızın da. Devlet kapısında Mercedes arabasını park eden işbilir vatandaşımızla orada eşeğinden inen köylü efendimiz tıpatıp aynı işlemlerden geçer ve aynı kolaylıklardan yararlanırlar.

Evet, biz öylesine eşitlik deryası bir toplumuz ki, bu türlü konuları fazlaca deşmeye kalkmak bile kuşku yaratır birçok çevrelerimizde. Sınıf sözcüğünün bir kaç kere üstüste kullanılmasını vatan hainliğinin kesin bir belirtisi sayanlarımız vardır.

Onun için, bu konudaki görüşlerini belirtmek isteyen kişilerimizin başka toplumlardan örnek göstermeleri akıl ve ihtiyat gereğidir.

Biz akıl ve ihtiyat kumkuması bir yazar heveslisi olduğumuzdan, bugün öyle yapacağız izninizle...

Efendim, sınıf ayrılıklarını en ileriye götürmüş, âdeta bir çeşit delilik noktasına getirmiş olan toplum Hindistan'ın Hindu ahalisidir. Sayıları yarım milyona yaklaşan Hindu'lar tuhaf inançlara göre yaşarlar.

Onlara sorarsanız insanlar öldükten bir süre sonra ruhları yeni bir insan ya da başka yaratık gövdesinde dünyaya döner. Eğer kişi önceki hayatında «kirlenme. den» yaşamışsa dünyaya dönüşünde daha yüksek bir yaratık sınıfına girer; eğer kirlenmişse sınıfı alçalır.

(En tuhafı da, bu rütbelerin tepesinde ineklerin bulunmasıdır. Yâni yüzlerce, binlerce, belki milyonlarca yıl tertemiz yaşayarak yükselebilen kişiler en sonunda inek oluyorlar!)

Bu inançlara göre «kirlenmek» ne demek?

Hele orada Purada - Vannan diye bir zümre var, el sürülmezlerin çamaşırcılık şubesi olan bu zavallılar o kadar pis sayılıyorlar ki onları görmek bile kirletiveriyor başka herkesi. O yüzden bunların gündüzleri açıkta dolaşmaları yasak; ancak hava karardıktan sonra ortaya çıkabiliyorlar.

Bağımsızlığa kavuştuktan sonra Hindistan hükûmetleri bütün bu zırva inançların etkisini azaltmak için ellerinden geleni yaptılar. Ama geçen hafta Hindistan Times gazetesinin yaynıladığı bir haber o yönde ne kadar az yol alınabilmiş olduğunu gösteriyor.

Yeni Delhi yakınlarını sel basmış; azgın ırmaklardan taşan sular önlerindeki her şeyi alıp götürüyormuş. Başkentin 150 kilometre kadar güneybatısındaki bir yoldan geçmekte olan Kerim Kan adlı bir kamyon şoförü bir de bakmış ki içi insan dolu bir otobüs ağır ağır sel sularına gömülmekte. Hemen upuzun bir ipin bir ucunu kamyona, öteki ucunu da beline bağlamış, sularla boğuşa boğuşa otobüse sokulup seslenmiş:

— Atıyorum! Alın, tutunup gelin birer birer!

Otobüstekiler hemen Kerim'in sınıfını sormuşlar. Kendilerinden aşağıda olduğunu öğrenince hiçbiri ipe el sürmeye yanaşmamış. Kerim «Yapmayın, etmeyin, elden gidiyorsunuz!» diye ne kadar yalvardıysa lâf dinlememiş bir teki bile. Onun sinirden ağlamasına aldırmadan, gözlerinin önünde tam 78 kişi sulara gömülüp boğulmuş...

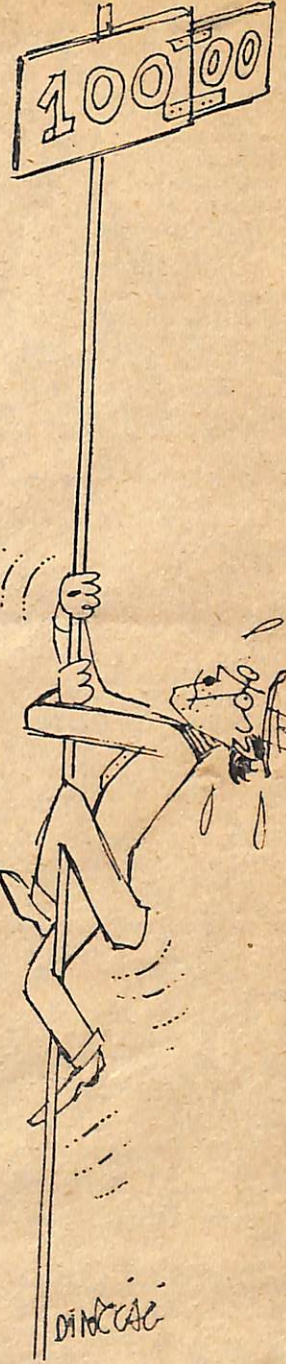
Evet dostlarım, sınıf konularını fazla ciddiye alıp o biçim ayırımlara aptalca bağlanmanın böyle sonuçları olabiliyor.

Bizim toplumsal durumumuzla hiçbir ilişiği bulunmadığına göre bütün bunları Hindistan için yazıyorum tabii, Türkiye için değil.

Örnek ülkemiz üstüne de gerekli şeyleri sırası gelince belirtirim.

İnekliğe yükselmemi bekliyorum...

Refik ERDURAN



Vatandaşın refah seviyesi yükseliyor!



Yazısız



BİRTAKIM kişiler vardır hani, herkes imrenmeden edemez. Bilirsiniz; adam neye elini atsa başarılı olur, taşı tutsa altına çevirir, soğuk almaz, yürürken kamburunu çıkarmaz, sigara kullanmaz, içki içmez, neşesi hiç kaçmaz... Sayın sayabildiğiniz kadar.

Bütün bu yukardakiler söylenirdi Hüsnü Karınca için. Adam genç yaşta babasının kurduğu işin başına geçmiş, ana parayı iki yılda iki katına çıkarmış, birçok saygıdeğer dost edinmiş, çevresinde parmakla gösterilir olmuştu. İşte olduğu kadar gönül maceralarında da başarılıydı. Yalnız güzel değil, üstelik melekler kadar anlayışlı, akıllı bir kadınla evlendi sonunda. Birer yıl arayla üç de çocukları olunca, herkes «Tamam,» dedi. «Buna mutluluğu üç kez perçinlemek denir. Bu adam başka ne isteyebilir dünyada? Her şeyi var.»

İşte herkes bu noktada başladı yanılmaya. Çünkü Hüsnü Karınca'nın dünyası, bu üç çocuktan sonra iyice değişti. Çocuklar çocuk değil, birer canavardılar sanki. Orman yangınlarıyla, kasırgalarla, yer sarsıntılarıyla bile ölçüştüremezdiniz bu çocukları. Arkalarında felâketten bir iz bırakıyorlardı nereye gitseler.

En büyükleri Hüseyin, anasının karnında sadizmin doktorasını yapmıştı sanki. Böcekleri, kedileri, ağaçları, kuşları ve zaman zaman insanları kullanırdı deneylerinde. Birinin canını yakamadığı zamanlar, kendi canı yanıyormuş, etinden et kopartılıyormuş gibi başlardı ağlamaya. Anası avutmaya gider, oğlan ancak kadıncağızın parmağını köpek gibi dişledikten sonra susardı. Yarım saat kadar uslu uslu oturur, sonra kanadı kopartılacak bir kelebek ya da bacağı tekmelenecek bir yoğurtçu aramaya başlardı.

İki numara Hasan Karınca, kimsenin canını yakamıyacak kadar yufka yürekliydi. Gelgelelim önüne geçilmez bir çalma hastasıydı bu çocuk. Nedendir bilinmez, kendisinin olmayan her şeye korkunç bir kin besliyordu. Felsefesini ilk kez dile getirdiğinde dört yaşını doldurmamıştı bile:

«Eğer benim olmazsa, hiç kimsenin olmaz.»

Ve ağabeyinin oyuncak treninin üstünde tepinerek noktalamıştı sözlerini. Bu başlangıçtı. Biblolar, dolmakalemler, yırtılan pantalonlar, kesilen toplar, daha neler neler izledi bunu. Kırıp döktüğü şeylerin yanısıra, bir de ortadan kaybolanlar vardı. Bütün bunları nereye sakladığını kimse bilmiyordu.

En küçükleri Haydar Karınca ise, ikisine de benzemiyordu. Sesi soluğu çıkmayan bir çocuktu. Konuşmayı oldukça geç öğrendi ama, daha ağzından ilk «Ba-ba, da-da, na-na» sözcükleri çıkarken bir yazma sevdasıdır başladı bebek Haydar'da. Yere, duvarlara, masaya, perdeye; kalemle, ezik kirazlarla, kibrit çöpleriyle, yemeğin salçasıyla, tebeşirle, her fırsatta bir şeyler yazıyordu. Önce anlaşılmaz karalamalar, sonra çizgiler yuvarlaklar falan derken, alfabenin bütün harflerini öğrendi. Beş yaşına geldiğinde değme elişi öğretmenine taş çıkartacak kadar güzel bir yazısı vardı.

Haydar, ötekilerin yaptıklarına tuz biber ekiyordu anlayacağınız. Baba Hüsnü Karınca ne halt edeceğini şaşırmıştı. Üç gürbüz çocuğun biri manyak, biri eline geçirdiğini ya cebine indiren ya da paramparça eden bir baş belâsı, biri de önü alınmaz bir yazma delisiydi. Haydar'ın yaptıkları önce sadece duvarların, perdelerin kirlenmesi yüzünden kızdırıyordu zavallı babayı. Zamanla yazılanlar anlam da kazanmaya başlayınca bir de bu eklendi.

Avukat beyle karısı akşam yemeğe gelirler. Tam masaya oturulacakken herkes bir de görür ki yemek odasının duvarını Haydar'ın haber bülteni kaplıyor: Avukat beyler gelmeden önce Hüsnü Karınca ile karısının avukat beyler hakkında yaptığı dedikoduların dökümü... Ölür müsünüz, öldürür müsünüz?

Sonra bir de seks bocalamasından geçti Haydar. Aklının bütün esintileri perdelerde, duvarlarda, masa örtülerinde resimli olarak yansıyordu. Bu bitti, Türkân Şoray için şiirler döktürmeye başladı. Sonra spora merak saldı. Bu da çabuk geçti. Bir süre film ve tiyatro eleştirileri yazdı. Bir resimli romanı bir ay kadar sürdürdü sokak kapısının arkasında. Sonunda da gerçek benliğini buldu. Yazıları bir kişilik, bir özellik kazandı.

Üç oğlu için elinden geleni yaptı Hüsnü Karınca. En ünlü sinir uzmanları, en işini bilir çocuk eğiticileri ile görüştü. Hiçbirinden bir yarar çıkmadı. Güzellikle kandırmayı denedi çocuklarını, olmadı. Tehditle yola getirmeye çalıştı, olmadı. Hattâ bir gün sinirlerine yenilip Haydar'ı dövdü. Keşke dövmeseydi. Akşam işten dönerken gördü ki, bütün sokağı adam boyu harfler kaplıyor:

«Babam beni dövdü. İmza: Haydar Karınca.»

Hüsnü Karınca'nın dostları vardı, düşünmek zorunda olduğu bir ünü vardı. Böyle şeyler zedeleyebilirdi onu. Apartman kapıcısının eline on lira tutuşturup arap sabunuyla yıkattı sokağı. Yukarı çıktı. O sinirle, öteki oğullarının o gün neler becerdiklerini bile sormadan, Haydar'ı dizlerine yatırıp elleri acıyana kadar vurdu. Sonra da götürüp yatak odasına kilitledi.

Yatağın üstünde bir saat ağlayacak, sonra da uykuya dalacak çocuklardan değildi Haydar. Eline geçirdiği kalın bir defterin her sayfasına aynı sözleri yazıp teker teker camdan aşağı attı:

«Babam beni gene dövdü. İmza: Haydar Karınca.»

Hüsnü Karınca'nın ilk iki oğlu için bir şey gelmiyordu elinden. Neyseler oydular. Çaresizdi adam. Ama Haydar'dan ümitsiz değildi. Bir gün aldı en küçük oğlunu karşısına:

«Bak Haydar, yavrum, canım,» dedi. «Sen akıllı çocuksun. Gel vazgeç şu yazma sevdasından. Gel her şeyi açık açık, erkek erkeğe tartışalım. Uzlaşalım.»

«Olur,» dedi Haydar. «Önce ben sorayım: Benim yazmama neden kızıyorsun?»

«Her şeyi berbat ettiğin için,» dedi Hüsnü Karınca.

«Bundan sonra duvarlara yazmaktan vazgeçer, sırf defter kalem kullanırsam her istediğimi yazabilir miyim?»

Babadan ses çıkmadı.

«Gerçek nedeni söyle,» dedi Haydar. «Neden kızıyorsun yazmama?»

Sessizlik.

«Yalan yazdığım için mi?»

Sessizlik.

«Doğru yazdığım için mi?»

Sessizlik.

«Eğer yalan yazıyorsam, sen doğrusunu yaz. Ortada gerçekler de olunca, herkes bana değil sana inanır. Yok eğer doğru yazdığım için kızıyorsan, buna söylenecek söz bile bulamıyorum.»

Hüsnü Karınca daha fazlasını kaldıramazdı doğrusu. Açık açık, erkek erkeğe konuşma bitmişti. Kalktı ayağa. Parmağını oğlunun burnuna doğru uzattı:

«Kapa çeneni! Yazmayacaksın diyorum, işte o kadar. Bundan sonra yazdığını görürsem kemiklerini kırarım. Ne olurdu sen de Hüseyin ağabeyin gibi manyak, ya da Hasan ağabeyin gibi hırsız olsaydın? Ne dolmaz çilem varmış!»

Bir süre pek kötü bir şey olmadı. Üç kardeş uslanır gibiydiler. Derken günün birinde olaylar patlak verdi. Hüsnü Karınca bir akşam evine geldiğinde kapıda bir yığın şikâyetçi buldu. Büyük oğlan kendisinden küçük üç çocuğun ağzını burnunu kanatmış; ortanca ise bir kızın bebeğinin kafasını kopartmış ve başka bir çocuğun bisikletini alıp kaçmıştı. Yakalanacağını anlayınca da bisikleti yokuştan aşağı yuvarlamış, tekerlekleri olimpiyat halkaları gibi birbirine geçirmişti.

Tepesi iyice attı Hüsnü Karınca'nın:

«Ben size gösteririm!» diye hışımla girdi içeri. Tam karşısına gelen duvardaki üç satırlık yazı selâmladı onu:

«Hüseyin ne yaptığını bilmeyen bir delidir.»

«Hasan hırsızın biri.»

«Babamın kumral bir metresi var.»

Çılgına döndü Hüsnü Karınca. Üçüncü satırı okuyunca öfkeden titremeye başladı. Elinde olmadan bağırdı:

«Yalan! Kumral değil ki Nuriye, sarışın.»

«Saçlarını boyatıyor» diye yazdı çabucak Haydar duvara.

Hüsnü Karınca ikinci büyük yanlışlığını işledi. Oğlunu toptan yalanlayacak yerde:

«Sen nereden biliyorsun peki?» diye sordu.

Her şeyi mutfağın kapısından izlemiş olan karısı ağlamaya başladı.

Sabrı taşmıştı artık adamın. O akşam çocuklarına hiçbir ceza vermedi. Sadece:

«Yarına kadar bekleyin hele,» dedi dişlerinin arasından.

Ertesi gün yanında bir hamalla geldi eve. Bütün akşamı demir boruları birbirine vidalamakla geçirdi. Bitirdiğinde, odanın orta yerinde üç tane kafes vardı. Her bir oğlunu bir kafese tıktı.

Aynı gece Hüsnü Karınca'nın karısı annesinin evine gitti. Kocasının metres tutmasını belki affedebilirdi ama, çocuklara yaptığına dayanamazdı doğrusu. Adamınsa gözü dünyayı görmüyordu:

«Cehenneme kadar yolun var!» diye bağırdı karısının arkasından.

Boşandıktan sonra, metresini alıp evine getirdi. Kadın kafesteki çocuklara baktı:

«Yazık değil mi?» dedi. «Çıkar şunları, ne olur...»

Metresine olmaz diyemedi Hüsnü Karınca. Hüseyin'le Hasan'ı çıkardı dışarı.

«İyi iş,» dedi Haydar. «Manyakla hırsızın cezaları bağışlandı, ben hâlâ kafesteyim.»

«Onu da çıkarsana,» dedi kadın.

«Ne yaptığını bilseydin böyle konuşmazdın,» dedi Hüsnü Karınca.

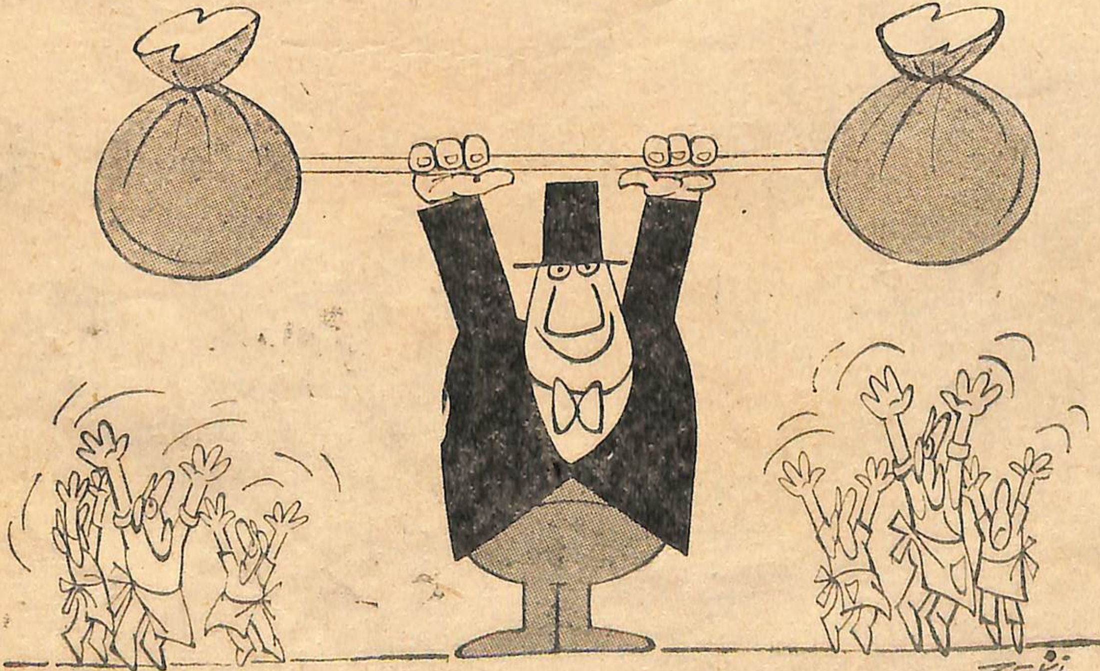
«Ne yaptı?»

«Duvara senin saçlarını boyattığını yazdı.»

«Vay bacaksız vay!» dedi kadın. «Çıkartma kafesten, çıkartma. Hattâ ayağına da zincir vur.»

Bu sözler üzerine, Hüseyin Karınca ile Hasan Karınca bile üzülür gibi oldular.

Sulhi DÖLEK



— Para darlığı küçük esnafı zor durumda bıraktı. —

PLAYBOY FANTEZİSİ

Mukadder OZAKMAN



ZEKİ MÜREN
Kimdi zor durumuma merhabayla son veren?
Baktım ki kulübeye girmişti Zeki Müren...

Zeki bey gülümsüyor, güneşler gibi parlak;
Parlıyor pırıl pırıl pamuk vücudu çıplak...

Zeki Müren giymişti ak tülden Aşk Mayosu;
Permeperişan etti Müren Homongolos'u...



Kurtuldum gelişiyle Sanat Güneşi'mizin;
Olayı izleyelim veriyorsanız izin...

Müren, Homongolos'u şöyle kavradı, tuttu;
Yanağını okşayıp yatağına oturttu...

Kıvrıldı, kalıverdi yatar gibi pusuya;
Homongolos ayısı dönmüştü bir kuzuya...



Dedim: «Sizi burada ummuyordum Zeki bey!»
Dedi: «Dünya turuna çıkmıştım oldu epey...»

«Sevdiğim denizleri dolaştım birer birer;
Okyanus rüzgârıyla buraya attı kader...»

«Her yıl hiç bilmediğim ülkeleri gezerim;
Yeni dostlar tanırım, insanları severim...»



«Her yeni dost yaratır ruhumda fırtınalar;
Sevmek beni ben yapar, sevilmemek yaralar.»

«Sahnede çığır açar rengârenk giysilerim;
Şarkımla ben yüzlerden kederleri silerim...»

«Her şarkıda duyduğum ilk günkü heyecanım;
Canımdan çok sevdiğim dinleyenlerdir canım.»



«Müzik denizlerinde taşıyor, taşıyorum;
Âşıkların gönlünde şarkımla yaşıyorum...»

«En şaheser müziği vermek istiyor içim;
Var olsun seyirciler, sağ olsun dinleyicim...»

«Yıllar yılı kendimi ben müziğe adadım;
Sizler için okurum, Zeki Müren'dir adım...»



Dedim ki: «Zeki beycim göç oluyor sahneye;
Mikrofon hastalığı mal olacaktır neye?»

Dedi ki: «Mukadder'cim, Yeşilçam iflâstadır;
Her geçen gün kendini harcayan bir hastadır.»

«Yeşilçamı oyuncusu bono alır, darılır;
Denize düşen gibi mikrofona sarılır...»



«Yeşilçam gelişmedi, aynı noktada kaldı;
Yerli film seyircisi TV. ile azaldı...»

«Aşk filmidir diyerek ne konular çiğnendi;
Kovboydan masala dek neler neler denendi...»

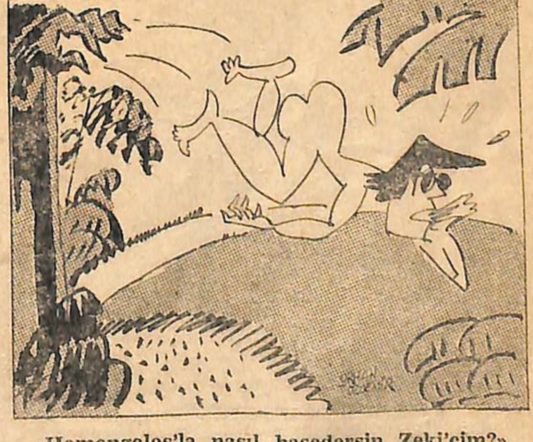
«Halk güç beğenir oldu çıkalı televizyon;
Yeşilçam'a gerekir baştanbaşa revizyon...»



«Yalnız Yeşilçam değil, müzik de kurtulmalı;
Aranjmandan sıyrılıp öz yerini bulmalı...»

Dedim: «Hasret bırakma güzel şarkılarına;
İzmir'e bekliyorum 73 Fuarı'na...»

«Sen bizim şarkımızı en güzel okuyansın;
Zeki Müren güneşi ömürler boyu yansın...»



«Homongolos'la nasıl başedersin Zeki'cim?»
«Ben işimi bilirim, erkeğiz biz abicim...»

«İyi ama ben size teşekkür etsem nasıl?...»
Müren diyor: «Dışarda şaşıracaksın asıl...»

Bu sözle Homongolos birden fırladı, kalktı;
Beni kolumdan tutup kulübeden fırlattı...

HAFTAYA: KIRBAÇ ALTINDA...

UCUZLUK PAZARI

MUZAFFER İZGÜ



PIRTIK ayakkabılarım, dökülmüş giysilerim, cebimde ikiyüz lira param, kara kara düşünüyordum:

«Acaba hangisini önce alayım?» diye...

Ayakkabı alsam, şu zamanda en beğendiğin ayakkabı yüzelli lira, geriye kalan parayla üstüme gömlek dahi alamam. Haydi bir gömlek aldım, ayakkabıların altı boydan boya açılmış... Pantalon aldım, sırtımdaki ceket hak getire... Çekip Bitpazarı'na gitsem, orası da ateş pahası olmuş. Hele kaz buldular mı, eskiyi yeni fiyatına okuturuyorlar adama. Örneğin şu ayağımdaki ayakkabı, Bitpazarı'ndan almıştım bir yıl önce, tastamam altmış liraya... Şu pantalon, yine Bitpazarı'ndan almıştım bir yıl önce yetmişbeş liraya... Her şeye bir yıl içinde yüzde yüz zam gelirdi de, Bitpazarı'na niye gelmesindi?

Onun için oturdum kahvenin penceresinin önüne, dalgın dalgın sokaktan gelip geçenleri seyrediyordum. Nedense hep gözlerim, gelip geçenlerin giysilerine takılıyordu. Kürklü erkek paltoları, boydan boya ipli kimbilir fiyatı kaç lira olan kadın çizmeleri, apartman katı gibi kauçuklar ve bu kauçukların üzerinde yaylana yaylana yürüyen basili adamlar... O sırada bir el değdi omuzuma:

— Bak yahu, dedi, ne o öyle kara kara düşünüyorsun?

Döndüm baktım, bizim Orhan... Hani yıllar var ki Orhan'ı görmemişim. Maşallah ense kulak yerinde, kılık kıyafet tam tekmil...

— Merhaba, dedim...

Karşıma geçti oturdu. Bir iki söyleşiden sonra:

— Senin mutlaka bir derdin var, dedi.

— Var, dedim... Cebimde ikiyüz lira para var. Ama ayakkabıma bak, altı yok, pantalonuma bak, hem dizinden, hem de ardından üzülmüş, şu ceketin haline bak, kolları tivsimiş, haydi gömleği göstermeyeyim...

Bir kahkaha patlattı oğlan:

— Bu mu sıkıntın? dedi.

Yüzüne karşı diyemedim amma, içimden:

— Senin tıkırın yerinde kerata, dedim.

Çayların parasını o verdi. Sonra kolundaki nikel kaplama saate bakarak:

— Haydi kalkalım, dedi. Şimdi kaç liran vardı bakalım?

— İkiyüz, dedim.

— İyi, dedi garsondan paranın üstünü alırken... İşimiz tıkırında giderse, bu parayla bir palto bile alırız...

Sırıttım:

— Dalga geçme Orhan, dedim. İki yüz lirayla bir ayakkabıyı zor alırım.

— Yürü sen canım, bak o parayla neler alırız sana neler?

Girdi koluma, yürüyoruz...

— Biliyorum, dedim, beni Bitpazarı'na götüreceksin, ama şunu bil ki orası da artık eski Bitpazarı değil...

— Kim sana Bitpazarı'na gideceğimizi söyledi?... Seni öyle bir yere götüreceğim ki, dediğim gibi, işlerimiz tıkırında giderse, sana neler alırız bu parayla neler...

Bir dolmuşa bindik... Hiç bilmediğim bir yerde indik... O habire sanki kaçacakmışım gibi beni kolumdan sürüklüyordu.

— Yahu Orhan söylesene bu ne biçim bir yer, hırsızlık falan mı?

— Yooo, tövbeler tövbesi... Baksana şu üzerimdeki cekete, elli liraya aldım...

Şaştım ki nasıl şaşma...

— Yapma, dedim.

— Şu pantalona bak, yirmibeş liraya aldım... Dur bakalım, şey saatin var mı?

— Ulan ayakkabımın altı yok, kolda saat ne arar?

— Dur dur belki sana bir saat de alırız...

Bir yerlerden geçtik, birtakım merdivenler çıktık, bir koridor, koridorun sonunda bir oda...

— İşimiz bir tıkırında gitsin, tamam belle, sana her şey alırız...

Girdik içeriye... İçim hop etti ama, bir kez iş işten geçmiş, Orhan sıkı sıkı yapışmış koluma...

— Orhan bak kardeşim, dedim, var yok ikiyüz liram var, onu da burada kumara veremem. Ben kumar oynamasını bilmem, ama bu parayı sana da kaptırmam...

— İlâhi kardeşim, dedi, kim dedi sana kumar oynayacağız diye birader?

— Pekiyi ne yapacağız?

— Oturup bekleyeceğiz...

Geçtik bir kenara... Millet öyle dalmış ki kumara, hiç kimsenin kimseyi gördüğü yok. Konken, bezik, poker gırla gidiyor... Sararmış yüzler, titreyen parmaklar, sinirli soluklar, arada duyulan birtakım kumar terimleri...

Cebimdeki ikiyüz liraya öyle sıkı yapışmışım ki, yâni ya Orhan boğazımı sıksa, canımı alır, bu ikiyüz lirayı alamaz... Galiba orayı çalıştıran adam olacak, yanımıza gelerek:

— Hoşgeldin Orhan âbi, dedi...

Orhan:

— Hoşbulduk, dedi... Nasıl işler?

— İyi çok şükür...

Beni gösterdi Orhan:

— Çocukluk arkadaşımdır, ona biraz bir şeyler almaya geldik...

Adam sırıttı:

— Bekleyin bakalım, şimdilik bir şey yok, dedi...

O anda masanın birinde bir cayırtıdır koptu. Biri:

— N'olur âbi bir el daha oynayım, diyordu. Bıyıklı biri ise:

— Kalk ulan inek, burada para söker, diyordu...

Yenilen yanımızdan kös kös geçerken, Orhan onu çağırdı:

— Cekete ne verelim arkadaş? dedi.

— Cekete mi?

— Söyle ne verelim?

Adam durdu, durdu, şöyle bir ceketine baktı, sonra kovulduğu masaya baktı:

— İkiyüz verin, dedi.

Orhan tek lâf söylemedi:

— Elli liraya açar bizi...

— Âbi yüz?

— Elli dedik...

Adam bir anda çıkarıverdi ceketi, uzattı Orhan'a. Orhan da bana uzattı. Şaşmışım... Cekete baktım, pırıl pırıl...

— Giy bak üstüne nasıl geliyor? dedi.

Giydim ceketi. Sanki tam benim üstüme göre dikilmişti. Elli lirayı uzattım adama... Adam, hızla gitti tekrar masaya oturdu. Orhan:

— Biraz sonra pantalon da gelir, dedi.

Bu kez başka masadan biri kovuldu... Adam galiba daha önceden bizim yaptığımız alışverişi görmüş olacak, koşa koşa yanımıza geldi, kolundaki saati çıkararak:

— Satılık âbi, dedi.

— Yoo, dedim saate ihtiyacım yok...

— Dur, dedi Orhan, şayet yirmibeşe verirsen alalım...

Adam:

— Yapmayın, dedi, elli verin...

Ben:

— Yok, dedim, saate ihtiyacım yok...

Orhan saati aldı, bana uzattı:

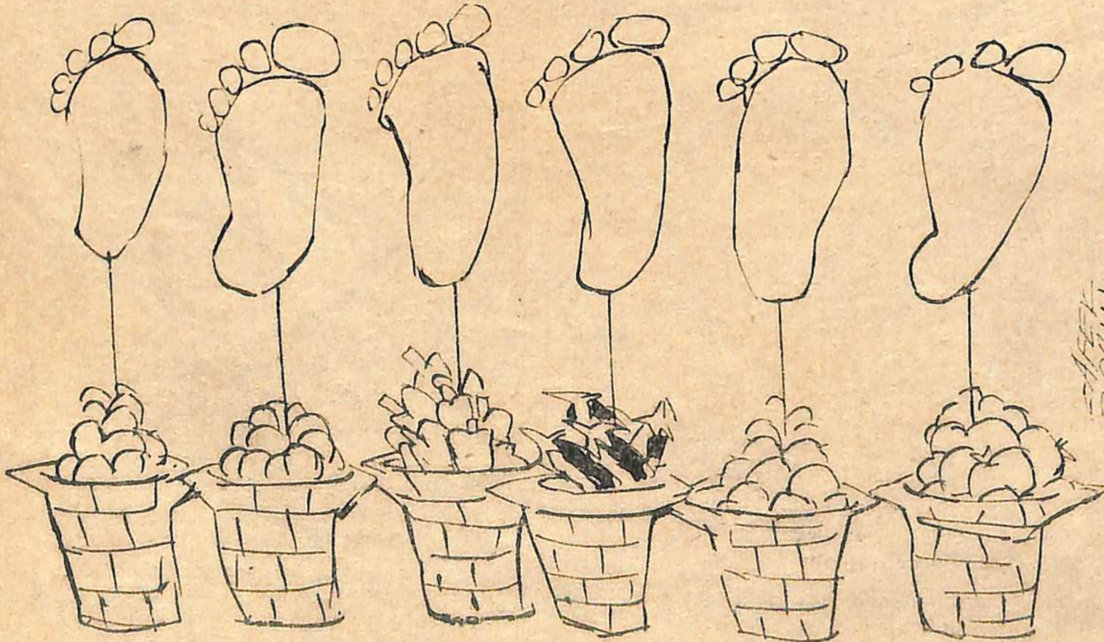
— Tak koluna, daha geriye yüzyirmibeş liran kalıyor, dedi.

Saati de taktık kolumuza...

Fazla durmadık orada, üç saat içerisinde ikiyüz liraya takımı düzdüğüm gibi üstelik bir de saat sahibi olmuştum. Eskilerim de, bana, şunlarını bunlarını satanların üzerindeydi...

Allah razı olsun Orhan'dan, şimdi bu işin ticaretini yapıyorum. Cebimdeki üç beş kuruş parayla Bitpazarı'ndan giyilmeyecek eskiler alıyor, gidiyorum kumarhanelere, buralardan aldığım yeni yeni giysileri de Bitpazarı'na satıyorum. Bu arada ben de dünyanın yolunu buluyorum.

Muzaffer İZGÜ



«TABAN FİYATLAR!»

DEYİMLERLE AÇIKLAMALAR

Abayı yakmak: Vitrinlerdeki giysilere, kasaptaki etlere sırılsıklam tutulmak. Karasevda'lanmak.

Abuk sabuk konuşmak: Ay başlarında bakkala - çakkala veresiyeleri nasıl kapatacağını düşünen memurun hüzzam makamındaki şarkıları.

Açık ağız: Gevşek ve de düşük çeneli kadınların dedikodu manevraları.

Açık kapı bırakmak: Gereksiz yere didinenlerin sağlı - sollu paçavralar içinde attıkları nutuklarla bütün kapıları ardına kadar açarak sulu zırtlak vaatlerde bulunmaları.

Açık saçık konuşmak: Seks romancılarımızın Mariya ile Hristo'yu bir bağ evinde son moda usullerle seviştirirken kullandıkları diyalog.

Açık vermek: Her ay başı memurun başına gelen serüven macerası.

Açıkta kalmak: Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak.

Açılıp saçılmak: Türk filmlerinde kılbacak erkeklerin jöne karşı hiç utanmadan soyunup açılmaları. (Sansür yoksa tabii.)

Açmaza düşmek: Ay başlarında giderin gelire ebedi denksizliği.

Açmaza getirmek: Hesapları içinden çıkılamıyacak şekilde ve de biçimde kaleme almak.

Ad takmak: Personel Kanununa porselen kanunu demek.

Adam sarrafı: Seçim zamanı yetenekli milletvekili adayı.

Adam sen de: Beni seçin de gerisi ne olursa olsun demek.

H. Zekâi YİĞİTLER

Sulhi Dölek



BİRAZ BAKAR MISINIZ?

KIRK KATIR, KIRK SATIR

BANA sorarsanız, kararsızlıktan çektiği kadar hiçbir şeyden çekmiyor insanoğlu. Sözgelimi önce evlenmek isteyip istemediğinize karar veremiyorsunuz. Onu çözümlediniz desek, kiminle evleneceğiniz sorunu var. Adaylar sıralanıyor kafanızda: Bilgili, akıllı bir kumral... Güzel ama kafadan yana biraz nasipsiz bir sarışın... Çirkin, bilgisiz, akılsız, ama zengin bir esmer... Sonuncuyu seçiyorsunuz. Esmer, o kadar da akılsız olmadığını gösteriyor. Size «Hadi oradan!» deyip ayakkabı bağı tüccarıyla evleniyor.

Hayat yolunda kişilerin karşısına durmadan çatallar çıkar. Nereye sapacağınızı bilemezsiniz bazan. Bazı çatalağızlarında ise yardımsever adamlar bekler, sormanıza gerek kalmadan atılırlar:

«Aman, şu yoldan git! İlerde bir pınar var. Salkım söğütlerin, şeftali ağaçlarının güzelliği anlatılır gibi değil.»

Adamın dediği yola saparsınız. Daha pınar mınar göremeden üstünüze üç tane aç sırtlan atılır, canlı canlı mideye indirmeye çalışırlar sizi. Yol ayrımındaki adamla sırtlanlar anlaşmışlardır. Etiniz sırtlanların, ceplerinizdeki de adamın. Kurtulmayı başarıp devam ederseniz yolunuza. Bir sonraki kavşakta bir adam daha:

«Şu yana git. Pınar, şeftali ağaçları, salkım söğütler...»

«Yemez!» dersiniz. «Maymunun gözü açıldı.»

Onun dediği yola değil, ötekine saparsınız. Oysa gene oyuna gelmişsinizdir. Akıllanmış olduğunuzu düşünen adam, nasıl olsa inanmıyacağınızı bildiği için gerçeği söylemiştir. Haydii, gene düşersiniz sırtlanların kucağına. Pantalonunuzun öteki paçasını da orada bırakıp kaçarsınız.

Üçüncü çatalda gerçekten iyi bir adam vardır. Doğru yolu gösterir size. Ama artık kimseye güvenecek durumda değilsinizdir. Kendi kaderinizi kendiniz çizmeye karar verirsiniz. Adamı oracıkta tepeleyip yol ayrımına bir yazıhane kurarsınız. Bir de kocaman levha:

«Doğru yol gösterme bürosu. Beş kâğıda geleceğinizi sağlama bağlıyoruz.»

Size yol soracakların gelecekleri ne olursa olsun, kendi geleceğiniz sağlama bağlanmıştır işte.

Bir de başkalarının ne dediğine boşverip burun doğrultusuna gitmek var. Sonunda burnunuzu timsahlar yese bile, hiç değilse bir başkasının değil, kendi yanlışlığınızın cezasını çektiğinizi düşünüp rahatlarsınız.

Şüphesiz en iyisi, birtakım bilgilere, tahminlere, olumlu yargılara dayanarak karar vermek. Eğer cebinizde üçbuçuk lira ve bir de telefon jetonu olduğunu bilirseniz, akşam yemeği için kaşarlı tost mu yoksa çerkez tavuğu mu yiyeceğinize daha kolay karar verirsiniz.

Tecrübe iyi bir yol göstericiyse de, genellikle pahalıya oturur. Bu yüzden, çok tecrübe kazanmaya bakmaktansa başkalarının tecrübelerinden yararlanmak daha iyi olur her halde. Tecrübe sahibi kimse bulamayınca da birine tecrübe kazandırıvermek var. Hangi yolun kestirme, hangi yolun batak olduğunu anlamak için birini önden göndermek gibi...

Karar vermek hiçbir zaman kolay değildir. Kimisi gardrobunun karşısına geçip ne giyeceğini düşünür iki saat, kimisi de önce bakkalın hesabını mı yoksa kasabınkini mi ödeyeceğini... Ya da hikâyedeki gibi, sakalını nereye sokacağını. Hani adamın beline kadar inen bir sakalı varmış. Biri sormuş bir gün:

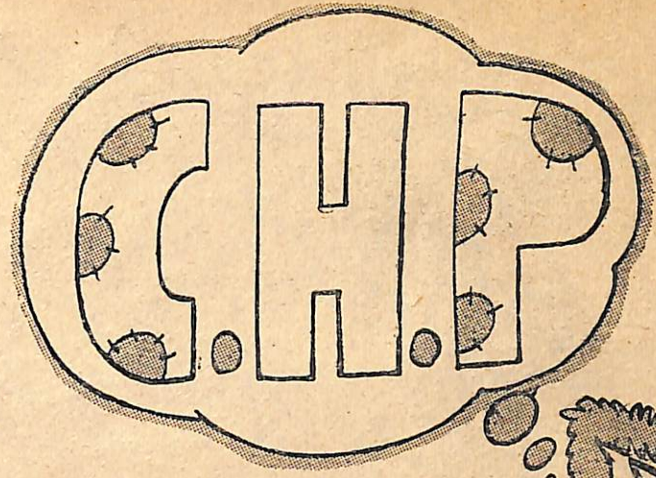
«Geceleri yorganının altına mı, yoksa üstüne mi koyarsın sakalını?»

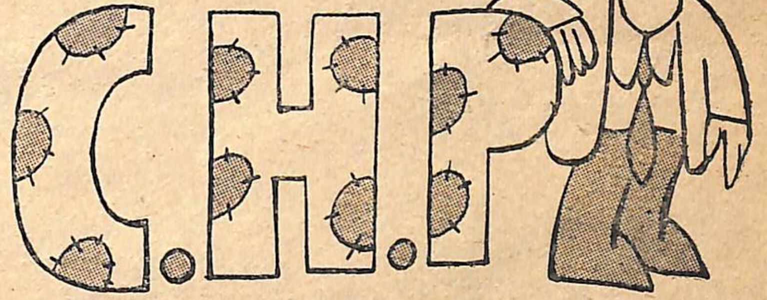
«Bilmem,» demiş sakallı. «Hiç düşünmedim.»

O gece ilk kez düşünmüş. Sabaha kadar... Hiçbir türlü rahat edemeyip uyku tutturamayınca da, sabaha karşı kalkıp kesmiş sakalını.

Kararsızlığın yanı sıra bir de vakit darlığı varsa, bu pek kötü işte. Düşünmek, seçim yapmak zaten kolay iş değildir. Bir de durmadan saate bakmak zorunda kalmak, «Çabuk, çabuk!» diye sıkboğaz edilmek, her an birinin çıkıp «Vakit tamam. Şimdi hapı yuttun;» demesini kuşkuyla beklemek adamı canından bezdirir. İşte kişilerin özellikleri en çok çatal ağızlarında ortaya çıkar. Kimi kumarbaz ruhludur, yazı-tura atar. Kimi uzun boylu sıkıntıya gelemez. Baktı ki yol ikiye ayrılıyor, «Hangisine sapsam acep?» diye kafa yoracağına döner, geldiği yoldan gerisin geriye gitmeye başlar.

Bazan, kişilerin önüne çıkan iki şık birbirinden hiç farklı değildir. Birini, ya da öbürünü seçmek sonucu değiştirmeyecektir ama, önemli olan çabuk tarafından bir yön çizmektir. Hangi paçanın önce giyileceğine karar verememek yüzünden ömür boyu pantalonsuz gezmek de var hesapta. Ya da iki paçayı aynı anda giymeye çalışırken düşüp kendi kendini tuş etmek...



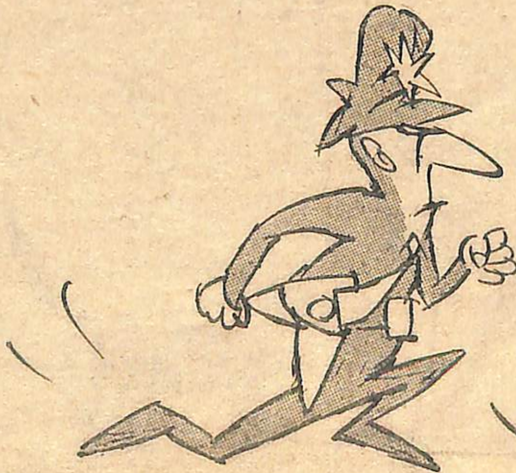


— Ecevit, «Iktidara gelirsek halkın refahı için çalışacağız» dedi. —

ADAY ADAYI

Mevsim kurak geçse de ülkemizde şenlik var,
Her köşede fısıltı... Her meydanda söylev var...
Demokrasi aklandı, yakında dünya duyar,
Zinde güçler doğacak, gelsin bir Ekim ayı
Sandıklardan çıkacak nice Aday Adayı...
Her partiden binlerce, belli değil hiç sayı,
Hepsi de iri yarı, hepsi de kabadayı...
Portföyün fermuarı bilmiyor kapanmayı
Dolacak zaman da var, gelsin bir Ekim ayı,
Kazansın da bir görün, bizim Aday Adayı...
Önseçimin cilvesi, zevki; Delege avı...
Aday Adaylarına sattırıyor arsayı
Delege de ne yapsın, toplayacak parsayı
Eline hava geçer, geçince Ekim ayı,
Çantada keklik şimdi sayın Aday Adayı...
Hatır, gönül ayağı... Torpil numaraları...
En sevmedikleriyle olur sevgi bağları...
Ümitli olanlar der: «Ben yarattım dağları...»
Kim yaratmış görelim, gelsin de Ekim ayı,
Kaç sandığa sığacak bunca Aday Adayı?...
Seçimlere de girdi, «gizli ajan» modası,
İki taraflı vurur, hazır gelmiş sırası...
Birinin hatırı var, diğerinin parası
O'nun için mühim mi, Ağustos, Ekim ayı?...
Kim kazanırsa O'dur vurguncunun adayı...
Geçmişe bağlıyız biz: Yine aynı vaatler...
Sanıyorum Reformlar yine yerinde bekler,
Sigara paketinde kalıverir istekler,
Açıkgözsen iş bitir, gelmeden Ekim ayı,
Yoksa yüzüne bakmaz, dört yıl, Aday Adayı...

Fikret YILMAZ





— Kaçak katlar takip edilecek. —

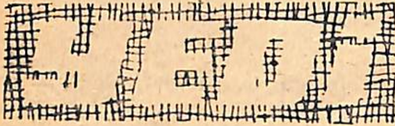


«SEÇİM KÜTÜKLERİ!»



Seçim için propaganda konuşmaları başladı.
— Gazeteler —

BİRİNCİ



PAZARTESİ :

Afaroz edilen kızlar

Atina'da yapılan (1973 Dünya Güzellik Yarışması) nı Kilise afaroz etmiş.

Bazı Metropolitler de İdra, Speçes ve Egena adalarına güzel kızların ayak basmalarını yasaklamış.

Oldu mu ya?...

Ne olacak şimdi Atina'daki güzel kızlar?

Bu pek zevksiz, pek kaba ve de pek anlayışsız dinsel kişilerin afarozundan sonra Yunan adalarının hiçbirinde rahat yüzü görmiyecekler.

Şey... Bize buyursunlar...

Adalarımızın da, odalarımızın da kapıları ardına kadar açıktır!...

SALI :

Papazlar izne çıkınca

Bu hafta hep kiliseden söz açıyoruz. Ne yapalım?... Kiliseler, dinsel konuları bir yana bırakıp cinsel konuların odak noktası olunca bize de onlardan söz açmak görevi düşüyor:

Köln'deki ünlü ibâdet yerlerinden Dom Kilisesi'nin 11 papazı da aynı anda izne çıkmışlar!... Koskoca Köln kentinde günah çıkartmak için başvuracak tek kişi, kapısı çalınacak tek merci kalmamış!

Oysa Köln'de günde ortalama 1000 kişi günah çıkartmak için sıraya giriyormuş.

Günah çıkartmak için kuyruğa girenler boşuna üzülmesinler.

Günah çıkartmak, aşk odalarında elbise çıkarmak kadar önemli değil... Çıksa da olur, çıkmasa da... Acelesi yok...

Kimbilir... Belki papazlar da yıllık izinlerini günah işlemek için kullanmak istemişlerdir!

ÇARŞAMBA :

Öncelikle hanımlar

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, bir çağrı kampanyası açmış:

— Evinde kullanmadığın odanı turiste ver!

Kurumun çağrısına cevap verenlerin hemen hemen tümü öncelikle hanım turistleri kabul edebileceklerini bildirmişler. Yalnız bir kişi, yaz ayları süresince evindeki odalardan birini erkek turistlere kiralayabileceğini bildirmiş.

O bir kişiyi merak ettim doğrusu: Kaynanasından mı çekindi, yoksa Yunan kilisesinden mi?...

PERŞEMBE :

Tuzsuz lâpa

Piyasada tuz darlığı başlamış.

Tevekkeli değil, hiçbir şeyin tadı-tuzu kalmadı son günlerde...

Dedim

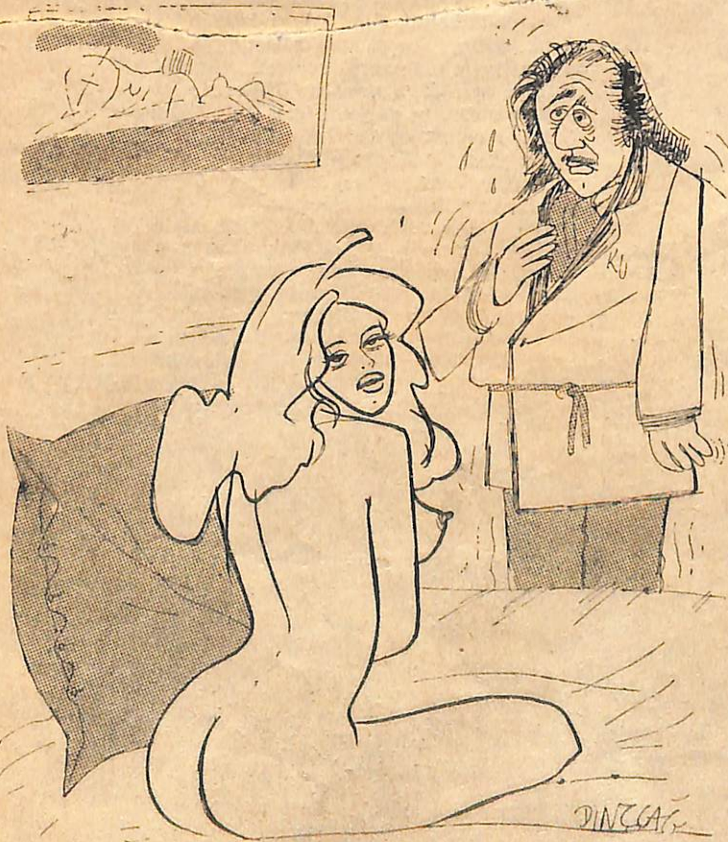
Gördüm bir güzeli, akşamdan kalma
Dedim: Ayık mısan? Dedi ki: Yok yok.
O suratı kutu kutu boyalı
Dedim: Bayram mıdır? Söyledi:
Yok yok.

Dedim: Saçların ne? Dedi: Boyama
Dedim: Kirpiğin ne? Dedi: Tüm takma
Dedim: Evlilik ne? Dedi: Ne saçma!
Dedim: Görmedin mi? Söyledi: Yok yok.

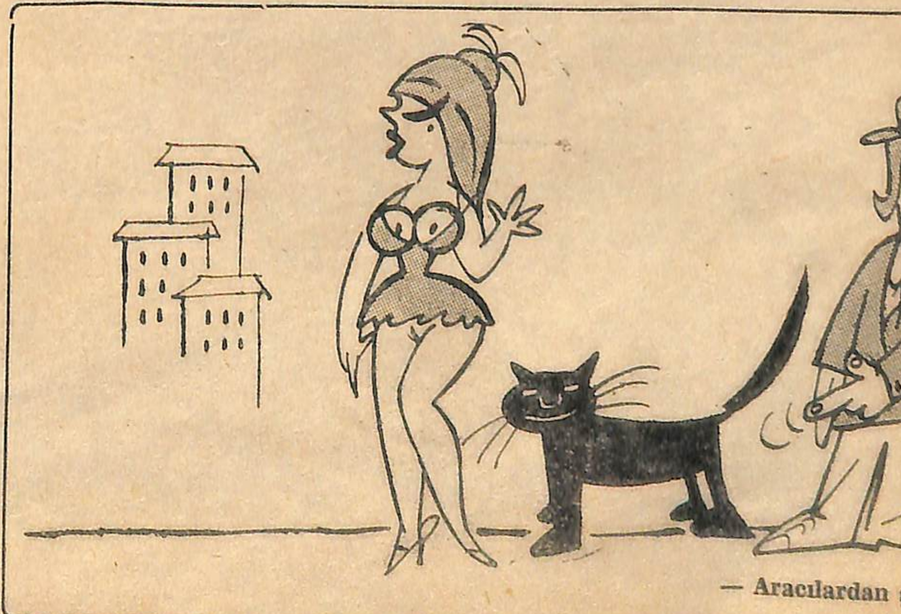
Dedim: Eteğin ne? Dedi: Minidir
Dedim: Boyu bu mu? Dedi: Enidir
Dedim: Koca nedir? Dedi: Mânidir
Dedim: İster misen? Söyledi: Yok yok.

Dedim: Esrar nedir? Dedi: Gıdadır
Dedim: Merakın ne: Dedi: Modadır
Dedim: Gönlün neye? Dedi: Kat'adır
Dedim: Daha var mı? Söyledi: Yok yok.

Dedim: İşin nedir? Dedi: Sevişmek
Dedim: İsteğin ne? Dedi: Hep erkek
Dedim: Namus nedir? Dedi: Ne demek?
Dedim: Duymadın mı? Söyledi: Yok yok



Erkek — Memlekette enerji sıkıntısı varmış...
Kadın — Var, var, tabiî... Şu haline baksana!..

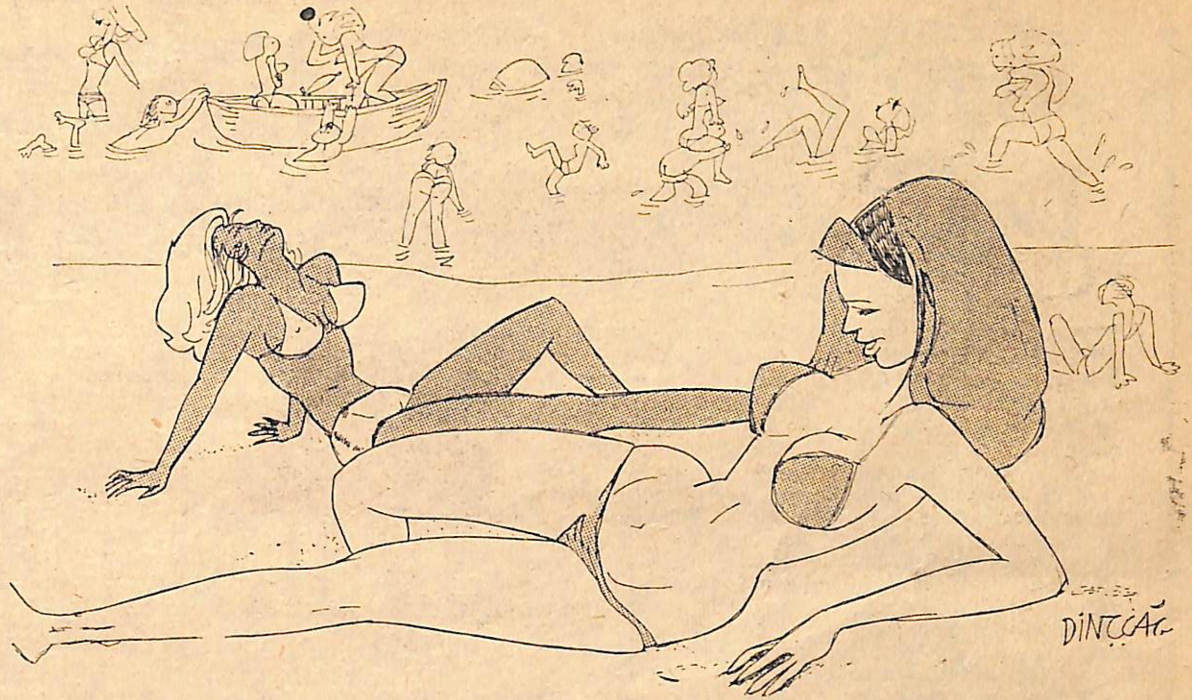


— Aracılardan



BERBER!

Plâj ücretleri ateş pahası. — Gazeteler —



— Ben güneşlenerek yandım...
— Ben de plâja girerken gişede yandım!..

Dedi

Dedim: Düşünde kim? Dedi: Tom Jones
Dedim: Sever misen? Dedi: Yes, yes, yes
Dedim: Zurna çalam. Dedi: Aman kes!
Dedim: Sevmedin mi? Söyledi: Yok yok

Dedim: Leylâ kimdir? Dedi: Masaldır
Dedim: Koştuğun ne? Dedi: Hep mangır
Dedim: Yaktığın ne? Dedi: Pall-Mal'dır
Dedim: İkinci yak. Söyledi: Yok yok.

Dedim: Önemli ne? Dedi: Hep mevki
Dedim: İçtiğin ne? Dedi: Bir viski
Dedim: Şavşat nedir? Dedi: Bilmem ki
Dedim: Duymadın mı? Söyledi: Yok yok

Dedim: Sevişmek ne? Dedi: Bilimdir
Dedim: Paris nedir? Dedi: Yolumdur
Dedim: Hakkâri ne? Dedi: İl'imdir
Dedim: Gider misen? Söyledi: Yok yok.

Dedim: Sevmiş misen? Dedi: Hiç sanmam
Dedim: Sence aşk ne? Dedi: İnanmam
Dedim: YAŞAR nedir? Dedi: Son dalgam
Dedim: Atar mısan? Söyledi: Yok yok.

Yaşar Hâdi ÖNDER

CUMA :

Ekonomik fren

Sanayiciler:

— Fiyatları durduramayan bir hükûmet ayakta duramaz! İlgililer derhal fren yapsın!... diyorlar.

Ne olur ayakta duramazsa sanki? Oturuverir yumuşacık koltuğuna; bakakalır başını alıp giden fiyatların ardından...

Hem fren yapmak olanağı bakalım var mı?...

Fren balataları aşınmışsa n'olacak?...

CUMARTESİ :

Polisin kaderi

Son yirmi yıl içinde polislerimizin kıyafeti dört defa değişmiş.

Neye yarar?...

Kıyafet değiştirmek kolay...

Siz, binbir türlü ekonomik çile içinde, çeşit çeşit sıkıntılar arasında bulunan Türk polisinin kaderini değiştirebiliyor musunuz? Ondan haber verin!...

PAZAR :

Susuzluk

Yurdun pek çok kentleri gibi İstanbul da susuzluk içinde kavruluyor haftalardan beri.

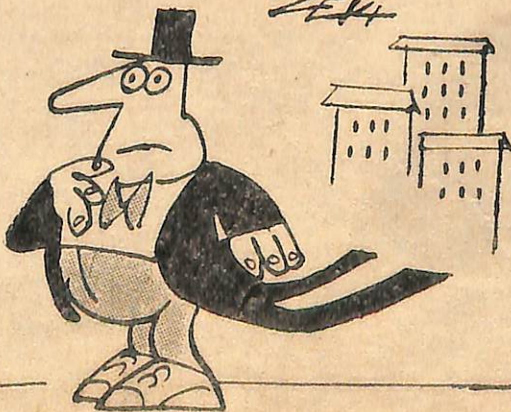
Bir günlük gazete 5 liralık pul karşılığı suya kavuşma formülü dağıtıyor okurlarına.

İçme suyu yok, kullanma suyu yok, kuyu suları bile kurumuş ner yerde. Ne yapsın garip vatandaş?... Bir yandan bazı semtlerin su borularını kırıp kovasını doldurmaya çalışacak, bir yandan da 5 liralık pul karşılığında su formülü edinme umuduna kapılacak.

Devlet Baba'nın ellerinden öperim. Haşmetlû, azametlû, saadetlû, heybetlû sayın Belediye Başkanı'na da İstanbul halkı adına arz-ı hürmet eylerim. Su gibi aziz olsunlar inşallah!...



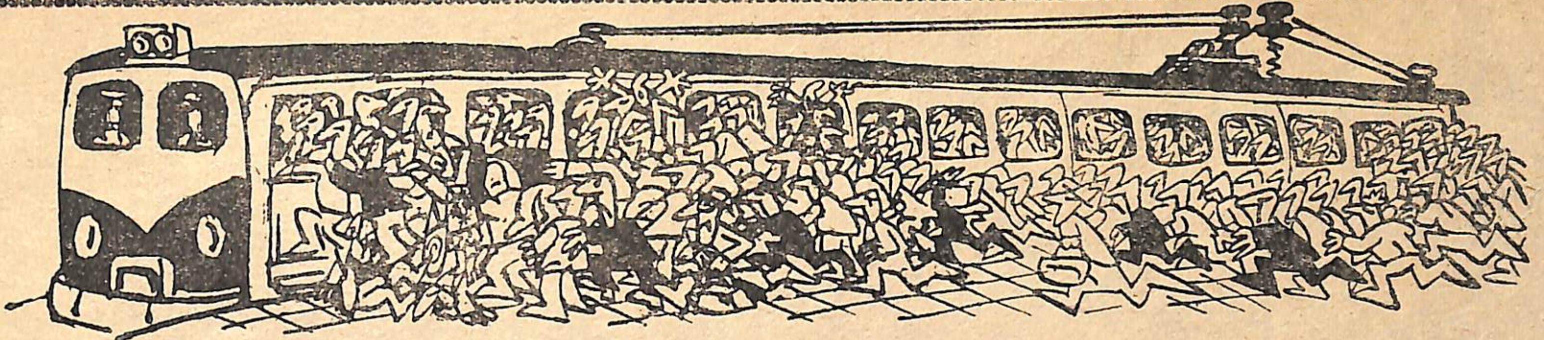
Şemsi BELLİ



...artıyor. —



Yazısız



Trendeki KADIN

SUAVİ SUALP

BAŞLIĞIN çok klâsik bir hikâyeyi ifade etmeye çalıştığını sananlar yanılacaklardır. Tabiî bir gün onlar da hürmetle anılacaklardır. Sıcaklar ve açılan kucaklar herkesin denize doğru akın etmesine, otobüste ter içinde gitmesine ve birbirini itmesine sebep oluyorsa da, anlatacağımız vaka ile bunların en ufak bir ilgisi bulunmamaktadır.

Efendim, bendeniz daha ziyade denize sandaldan girip; bir müddet açıldıktan sonra, pilâja doğru yüzmeye meraklıyımdır... Çok küçük yaşta Üsküdar'da Çiftekayalar'da yüzme öğrenmiştim. Onun için sığ suda yüzmeyi pek sevmem. Ayrıca ikide bir o zamanlar, yâni delikanlıyken Salacak'tan atlayıp Moda'ya kadar yüzdüğüm çok olmuştur. Hattâ o zamanlar bana Tarzan Suavi derlerdi...

Neyse lâfı karıştırıp aklınızı uyuz etmeyelim de geçen gün başıma gelenleri anlatayım...

Günün çok sıcak olacağını sabah kalktığım zaman, akşamdan masanın üstünde bıraktığım sosislerin bozulmasından anladım. Derhal mayomu giyip, üstüne pantalonumu çektikten sonra evden çıktım. Beşyüz bin lira kadar bozuk parayı da düşürmemem için bir mendile sardıktan sonra cebime koydum. Biliyorsunuz, ortalık pahalılık. Hoş beşyüz bin lira bile yetmezdi ama, ne yapalım biz dargelirli adamız. Sanatçının ne parası olacak?... Bir roman yazarsın, kitapçı kazıklar, bir senaryo yazarsın, filmci bono verir. Bir piyes yazarsın, tiyatrocu üçkâğıda getirir. Halbuki Avrupa'da böyle mi? Nasıl?... Nasıl olacak, bizim gibi onun bunun merakla okuduğu yazarlar orada Brigit Bardot'tan daha kıyak yaşıyorlar. Bir zamanlar Ernest Hemingvey ile tanışmıştım. Adama köfte ısmarlamaya kalkınca, benimle konuşmadı...

Neyse, gene satırbaşı yapalım... İşte ben bu şartlar içinde ve bambaşka bir biçimde Sirkeci'den trene başka vatandaşların arasında bindim. Tren ateşe konmuş tencere gibi kızgın... Annelerin kucağında yayışmış çocuklar... Ellerindeki filelere, domates, hıyar, karpuz, peynir, mayo, dolma doldurmuş bir sürü insan... Her istasyonda içerdekilerin iki misli trene dolan başka adamlar, kadınlar, gençler, çocuklar... Bir sıcak muhabbet ki sormayın...

Arada bir bayılmamak için, Mısırçarşısı'ndan alınmış antika kokuları süren ve etrafındakileri daha çok bayıltmaya çalışan kimseler... Ayağı kokanlar... Parmağını burnuna sokanlar.. Pencereden sarkanlar... Sigara içilmez yazısına alayla bakıp sigara içen bazıları... Kısacası, yürüyen bir esrar tekkesi halinde bir tren...

Ensemden aşağı şakır şakır dökülen terle, kapının yanına sokulmuş olan ben, bu arada püfür püfür esen bir dağ kulübesini düşünüyorum...

Birden, yeni bir istasyonda bir sürü yeni müşteri hışımla trene doldu... Kuvvetli bir itişme başladı. Herkes gücü nisbetinde öbürkünden daha rahat nefes almak mücadelesine girişti... İşte bu kargaşalık içinde, aşağı yukarı o biçimde, boyama sarışın, etine doldun, otuzbeş yaşlarında bir hanım tam benim önüme doğru kaydı ve öyle kaldı...

Ben zarurî durumlar dışında, hiçbir kadına istemediği halde, kendi istediğim pozisyonlar yaratacak terbiyesizliği yapmam. Fakat duruş vaziyeti ve trenin gidiş gücü ile doğru orantılı olarak, kadınla benim duruşumu uygunsuz bir tempoya sokacak gibi göründüğünden huzursuz oldum... Ve kadına:

«— Özür dilerim hamfendi.. kasten arkanızda durmuyorum... Fakat görüyorsunuz ki çok kalabalık var. Arzu ederseniz, ben öne geçebilirim.» dedim.

Kadın saçlarını seri bir hareketle çevirirken ve ağzım burnum koleston marka saç boyasının kokusuyla dolarken cevap verdi:

— Ne emniyeti var beyefendi... Rahatsız olmayınız... Ben zaten her acının tiryakisi, yâni çok rahatım. Sonra sizden de bir şikâyetim yok. Herkes bilâkis sizin gibi böyle dursa...

— Valla bilmem... Şimdi insanlar bir tuhaf oldu. Şu vaziyette duruşumuzdan bir mâna çıkaranlar muhakak ki bulunacaktır...

— Çıkaran kendini çıkarır... Aman umurumda mı sankim?... Hem siz rahatınıza bakın.

— Eksik olmayın... Şey.. acaba siz de şeye mi gidiyorsunuz?...

— Evet... Hava o kadar sıcak ki... Menekşe'de ablam var... O yazlık bir oda tuttu... Orada şeydiyoruz... Ben de n'apim oraya gidiyorum.

— Çok iyi ediyorsunuz. Ben de oraya gidiyorum.

— Aaa.. ne tesadüf... Ablama mı?...

— Evet... Şey, yâni, hayır... Sandala...

— Ah.. daha evvel birlikte sandala mı bineceğiz?

— Eğer arzu ederseniz... Ben mayomu içime giydim.

— Ben giymedim ama, sandalda giyerim...

— Ben arkamı dönerim.

Bu konuşmalar arasında, arkadan biri öksürdü:

— Öhö, öhö... Kaynatın bakalım... Ulan ne kıyak adamlar var be! Bu sıcakta gazocağı yakıyorlar...

Başkası ona cevap verdi:

— Sende de o pozisyon olsa, sen de kaynatırsın arkadaşım...

Ben böyle lâflara gelecek adam olmadığımdan arkama dönmeden bu heriflerin karşılığını verdim:

— Kapayalım bakalım istimi... Burası aile treni ulan...

Ses kesildi. Bir daha da lâf atan olmadı... Kadın benim gösterdiğim çıkışa hayran olmuş gibi önümde hafifçe yan dönerek:

— Aaa, valla erkek adammışsın, dedi. Böyle serserilere ağızlarının payını verdin... Kime neymiş, kimin ne yaptığı?...

— Siz boşverin hamfendi... Bu trende her türlü mahlûk vardır.

Birden başka bir ses yükseldi:

— Mahlûk senin gibi olur ulan deve!...

Ben cevap vermeden kadın lâfa atladı:

— Kocama deve diyenin kendi devedir...

Birden arkadan beynime doğru bir yumruk indi. Ben ne olduğumu anlayıncaya kadar kadın arkaya doğru çantasını salladı... Onun çantası başka birinin yüzüne geldi. Ben atıldım. Biri beni tuttu... Arkadan birinin tekmesi belime geldi... Başkası ona elindeki şişeyi indirdi. Çığlıklar yükseldi... Trenin içi birbirine girdi. Çocuk feryatları... Kırılan şişeler... Alkol kokusu... Patlamış karpuzlar...

Tren dar olduğundan istediğimiz gibi boğuşamıyorduk. Üstelik de olay Bakırköy'le Yeşilyurt arasında olduğundan uzun süreceğe benziyordu. Ben üstüme düşen iri bir adamı itmeye çalışırken başkası gırtlağımı sıkıyordu. Bir iki saniye sonra ölebilirdim. Can havliyle bir bohçada gördüğüm çengelli iğneyi çıkarıp, boğazımı sıkan ellere sapladım. Herif can acısıyla ellerini gevşetti... Gevşetti ama, tren Yeşilyurt'a gelince açılan kapıdan ben dahil yirmi kişi kadar kavgacı ile birlikte perona yuvarlandık... Kendimizi toparlayıncaya kadar yeni müşterilerin ayakları altında bir miktar ezildik... Tren de çekip gitti...

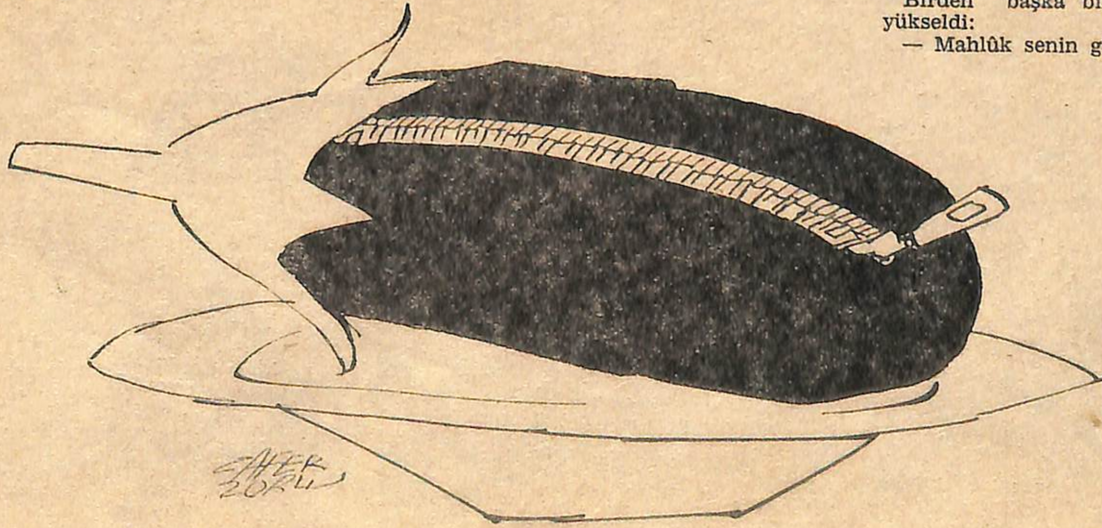
Binbir güçlükle doğrulmaya çalıştım... Benimle birlikte trenden fırlayanlar yerlerde inliyorlardı... Gömleğim yırtılmış, ayakkabılarımdan biri kaybolmuştu. Onu biraz ilerde gördüm. Giydim... Saçımı başımı düzelttim... O kadını aradım, yoktu... Yerlere saçılmış dolmalara basarak yürüdüm ve bir sıraya oturdum...

Korkunç bir olaydan sonra gelen sükûnetle derin bir nefes aldım... Yaşamak ne güzel şeydi... Bir daha trenle beni hiç kimsenin bir yere götüremiyeceğini söylemek her halde boş bir iddia olmayacaktı...

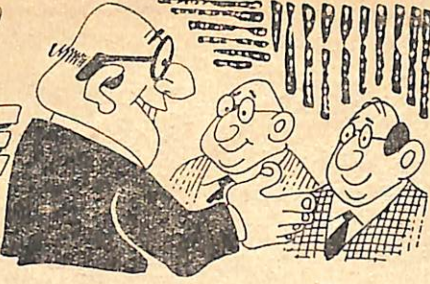
Birden aklıma arka cebim geldi... Paralar... Elimi korkarak arka cebime attım ve acıların en acısını tattım... Mendile sarılmış paralar tabii yoktu... Onun yerine sarı bir kâğıt üzerine ilkokul mezunu yazısıyla yazılmış bir pusula koymuşlardı. Okudum:

«Trenlerde her önünüze düşen kadına tav olmayın, emi?... İşte adamı böyle sövüşlerler cicim..»

İmza ve yazan:
Tren Faresi Suzan



«KARNIYARIK!»



GENEL müdür, müdürü çağırdı. Müessеselerinin kuruluş yıldönümü için bir gece hazırlanmasını emretti. Müdür «Başüstüne efendim» diyerek yerlere kadar eğildi, dışarı çıktı ve hemen şefi çağırttı.

Şef geldi, gerdan kırdı. Müdür, kuruluş yıldönümü balosunu ona havale etti. Şef, odasına gelir gelmez memurları yanına çağırttı, emri tebliğ etti. Ali'nin işi vardı. Veli'nin kendisi, Sadi'nin annesi hastaydı. Ama memur Mehmet gençti, enerjikti, sapasağlamdı, edebiyattan, sanattan anlardı. Yapsa yapsa bu işi o yapardı. Diğerleri ona ellerinden gelen yardımı esirgemezlerdi. Şef «Ne dersin?» dedi. Memur Mehmet: «Bir ihtimal daha var, o da ölmek mi dersin» diyemedi. Boyun büktü: «Olur!» dedi. Sağa koştu, sola koştu, salon tuttu, sanatçılarla anlaştı, ses düzeni, mikrofon vesaire için, uğraştı, garsonlarla hırlaştı, dâvetiye basan matbaacılarla dalaştı. Ellerinden gelen yardımı esirgemiyeceklerin ilgisizliğiyle karşılaştı. «Her işi sana yüklüyorlar, nedir bu, her gün geç vakit geliyorsun eve, nereye gittiğin, ne yaptığın belli değil, bu işi senden başka yapacak kimse yok mu?» diyen karısıyla kavgalaştı.

Bir süre sonra genel müdür, müdüre balo işinin ne halde olduğunu sordu. Müdür, «Hazırlıklar devam ediyor» dedi. Genel müdürün, «Hazırlıklar süratlendirilsin!» direktifi üzerine paçaları tutuştu, şefi çağırdı, hazırlıkların ne merkezde olduğunu sordu. Şef, «Oluyor efendim, az kaldı, tavuk gitti, horoz kaldı» diye yanıtladı. Müdür, hazırlık komitesinin hemen toplanmasını, bugün onların çalışmalarına nezaret edeceğini söyledi. Şef bu lâfları duyunca hemen uçtu, memur Mehmet'in başına kondu, «Çabuk, ne gibi hazırlıklar yapıldığını bir kâğıda yaz!» buyurdu. Mehmet'in yazdığı kâğıdı aldı, Ali'yi, Veli'yi, Sadi'yi çağırdı. Sonra «Komite hazır!» diye müdüre haber saldı. Müdür geldi, komitedeki yerini aldı. Komite başkanı olarak kâğıda oturaklı bir imza attı. Kâğıdı katladı, genel müdür sorduğu zaman komite, başkanlığımda her gün toplanmakta ve çalışmalarını sürdürmektedir diye bildirmek için cebine attı. Sonra «Hazırlıklar devam ediyor mu, bir aksaklık var mı?» diye sordu. Memur Mehmet tam konuşmaya hazırlanıyordu ki, şef lâfı ağzından kaptı, ben varken konuşmak sana mı düşer dercesine hiddetle Mehmet'e baktı.

«Efendim, dedi, hiçbir aksaklık yok, hazırlıklar süratle ilerliyor, bitmek üzere, sağolsunlar, arkadaşlar canla başla çalışıyorlar.»

«Arkadaşlar, bu gecenin daha güzel geçmesi için başka bir fikriniz var mı?» diye sordu müdür bey. Ali: «Var» dedi. Müdür: «Nedir?» diye sordu. Ali:

— Efendim, bu geceye bizim de katkımız olsun, oraya sanatçıları dinlemeye, dantsetmeye gitmekle iş bitmez. Bu işi herhangi bir gazinoda, gece kulübünde de yapabiliriz, dedi.

Müdür: «Güzel! dedi, peki kim yapacak bu işi, aranızda kabiliyetli kişiler var mı?»

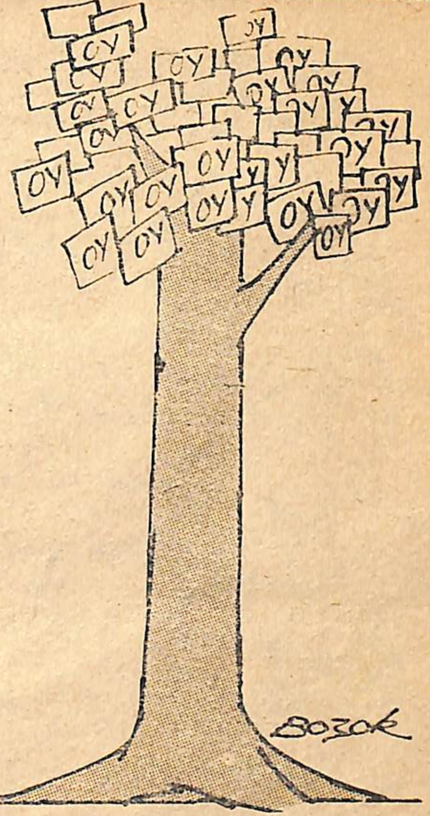
Veli: «Var efendim, dedi, Mehmet edebiyatçıdır, şiir okusun, fıkra anlatsın!»

Müdür, Mehmet'e döndü: «Ne dersin?» Şef hemen atıldı: «Tamam efendim, yapar, sizi kırmaz» dedi. Müdür: «Tamam öyleyse. Başka? Başka fikri olan var mı?»

Sadi: «Bir piyango düzenleyelim.» Müdür: «Güzel bir fikir, peki nasıl olacak bu?»

Sadi: «Efendim, mağazalardan eşantiyon toplarız, hem reklâmlarını yapar hem gelir sağlarız.»

Ali: «Piyangonun şöyle olmasını teklif ediyorum efendim, iki deste iskambil alırız, bir destesini herkese birer tane olmak üzere satarız. Genel müdürümüz diğer desteden hediye miktarı kadar kâğıt çeker, çekilen kâğıt kimdeyse hediyeyi o alır. Meselâ genel müdürümüz kupa birlisi çekti, bir numaralı hediyeyi o kâğıdın sahibi alır, sonra diğer hediyeleri de numara sırasına göre dağıtırız.»



— AP, orman suçlarının affını seçimden önce istiyor. —

Müdür: «Peki fiyatı kaç lira olsun piyangonun?» diye sordu.

Ali: «Beş lira.»

Veli: «Beş lira az efendim, yoksa ne masrafları çıkarabiliriz, ne hasılat elde edebiliriz. On lira olsun!»

Ali: «On liraya kimse bilet almaz.»

Veli: «Niye almasın, bal gibi alır.»

Sadi: «Alsa bile bir tane alır.»

Şef: «Benim şöyle bir teklifim var, piyangoyu saat 11'den sonra satarız. O zamana kadar kafaları dumanlanmış olur, kimse itiraz edemez.»

Veli: «Hele bilet satan bizim Mehmet gibi yakışıklı biri olursa, hanımlar ille alalım diye tuttururlar kocalarına, kızlar da babalarına.»

Şef: «Evet, güzel fikir, Mehmet şiir okuduktan sonra satsın, biletleri. O zaman kimse hatırını kıramaz.»

Müdür: «Eveet, bir de güzel fıkralar anlatıp milleti güldürürse kendisini kim üzmek ister, di mi ya! Tamam arkadaşlar, bu meseleyi de hallettik. Başka ne kaldı?»

Şef: «Tamam efendim, başka bir şey kalmadı.»

Müdür: «Peki öyleyse, toplantı sona ermiştir, ilginize teşekkür ederim arkadaşlar.»

Müdür, toplantı bitince hemen genel müdürün yanına koştu. Yaptığı çalışmaları anlattı. Genel müdür çok memnun oldu, müdüre okkalı bir kahve ısmarladı. İltifat etti. Lâf arasında kuruluş yıldönümü balosunun açış nutkunu hazırlamakta güçlük çektiğini söyledi. Müdürün aklına hemen bizim memur Mehmet geldi. «Siz o işi bana havale edin efendim. Kendinizi yormayın, ben hallederim» dedi.

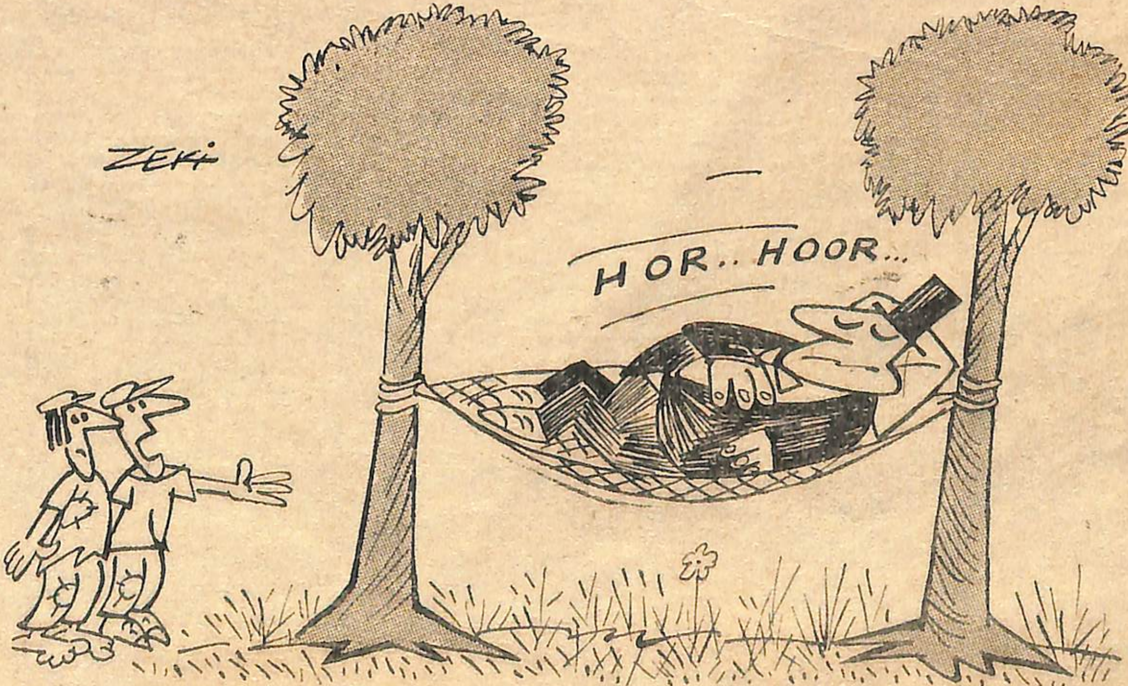
Müdür, şefi çağırdı, bir çay ısmarladı. Genel müdürün isteğini iletti. Şef, memur Mehmet'i çağırttı, genel müdürün söylevini ısmarladı!...

* * *

Bütün hazırlıklar sona ermiş, kuruluş yıldönümü balosu gelip çatmıştı. Dâvetiyelerde «Dâvetiye iki kişiliktir, çocuk getirilmemesi rica olunur» diye yazılı olduğu halde, memur Mehmet'ten başka herkes üçer, beşer kişi gelmiş, çocuklarını da getirmeyi ihmal etmemişlerdi. Memur Mehmet erken geldiği halde, cümbür cemaat gelen önemli kişiler mevkileriyle mütenasip yerlere otursunlar diye karısının oturduğu yeri değiştire değiştire onu en sonunda en gerideki bir yere oturtmak zorunda kalmıştı. İşi olduğu için yanına da gelemiyordu, zavallı kadın yalnız başına kukumav kuşu gibi oturup kalmıştı olduğu yerde. Herkes dans ediyordu ama onlar işten, yolları tıkayan hatırlı kişilerin yüzünden ayaklarını bile kıpırdatamıyorlardı.

Genel müdürün söylevi şiddetli alkışlarla sona erdi. Ama memur Mehmet'in şiirleri ve fıkraları çocuk sesinden ve büyük gürültüsünden pek dinlenemedi ve cılız alkışlarla karşılandı. Güle oynaya yenildi içildi. Şarkılar, türküler dinlenildi. Dans edildi. Piyangolar çekildi. Konuklar ağırlandı, çocuklar avutuldu. Genel müdür, gecenin güzel geçmesini sağladığı için müdürü kutladı. Müdür alçakgönüllülükle: «Aman efendim, rica ederim vazifemiz» dedi, şefe zafer işareti yaptı. Memur Mehmet öyle bakakaldı...

Erhan TIĞLI



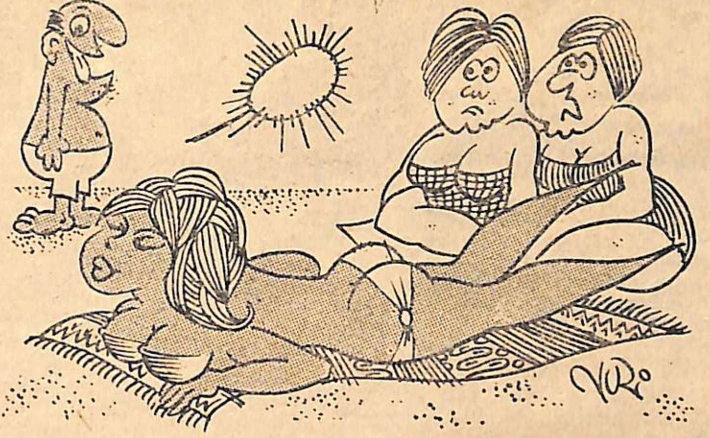
— Bunlar böyledir gardaş... Uyanınca da bizi hor görürler!..

Sizin için

ŞARKILI BİLMECELER

Eli yanan kimse hangi şarkıyı söyler?
«Avuçlarımda hâlâ sıcaklığın var»
Her şeyi unutmak isteyen hangi şarkıyı söyler?
«Öyle sarhoş olsam ki...»
Çiftçiler hangi şarkıyı söyler?
«Yağmurun sesine bak»
İhtiyarlayan bir kimse hangi şarkıyı söyler?
«Nasıl geçti habersiz o güzelim yıllarım»
Sevgilisinden ayrılan kimse hangi şarkıyı söyler?
«Her şey bitmiştir artık»
Hayatı sevmeyen kimse hangi şarkıyı söyler?
«Ağlama değmez hayat...»
Sevgilisinden özür dileyen kimse hangi şarkıyı söyler?
«Darıldın mı cicim bana...»

ERDAL KARASU
Karayar mahallesi No: 29 — GÜRÜN



— Şu utanmaz herife bak kardeş! Saatlerdir bizi seyrediyor!..
(Nuri BİLGİN)



Yazısız
(Abdullah ORHAN)

BİR YOSMANIN YAŞAMI

Fingirdek Şaziye, düşkündür lükse,
Bir anda mesteder, kime gözükse,
Ne çıkar meşrebi, biraz bozuksa,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

İşletme vergisi, dükkân kirası,
Ne eteketi var, ne faturası,
Veresiyesi yok, peşin parası,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

Ahlâk, faziletmiş, onun neyine,
Hesap vermesi yok, akşam beyine,
Yalnız değer verir, o bir şeyine,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

Bir berber, bir terzi, bir de kumaşcı,
Emrinde bir oto, evinde aşcı,
Gece gündüz uğrar, her gün masajcı,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

Gittiği her yerde, itibar görür,
Uğrunda çok beyler, canını verir,
Kim görse yüzünü, mum gibi erir,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

Haysiyet, şerefi, vermiş pazara,
Anayı, babayı, sokmuş mezara,
Dini ve imanı, haspanın para,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

Umurunda değil, dünyanın hali,
Aklına getirmez, haram helâli,
Çekinmez yüklenir, günah vebali,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

İçtiği ya viski, ya da şaraptır,
Acemi öğretmek, der ki sevaptır,
Erkekler olmasa, hali haraptır,
Meyvesini toplar, tuttuğu dalın,
Vergisini vermez, sattığı malın.

TEMEL TEMÜRCÜ

EKSİKMİŞ

Ders yılı sonlarına doğru öğretmen, özellikle Matematikten geri olan öğrencilerin üzerinde duruyordu. Masanın üzerine bir liralıkla, bir yirmibeşlik koydu ve Ulaş'a sordu:

— Bakkala gittin. Bu paranın 30 kuruşuna silgi aldın. Geriye kaç kuruşumuz kaldı?

Ulaş biraz düşündükten sonra cevabı yapıştırır:

— Beş kuruş daha lâzım öğretmenim.

Niyazi SERİN
Namık Kemal İlkokulu öğretmeni. — İsabey-Çal/DENİZLİ

EVSİZLİK

Evlen dediler
Evlendik;
Haltettik
Gene evsiziz.

Ayaklarıma kara sular indi
Pencereden, yaşlı
Ve makyajlı
Bir baş uzandı.
Aradığım sen değilsin be teyze;
Ne senin körpe kızın,
Ne de hoppa gelinin...
Maaşımın yarısına;
Beşyüz liralık,
Kiralık,
Ev arıyorum ben, ev!..

ALİ ATAKÇI — Gaziantep

HANGİ YOLDAN

Köyümüzde Haso Dayı derler deve meraklısı bir adam vardı. Bu merakla nerden bulduysa bir deve bulmuş ve bunu senelerce yetiştirmişti. Köylüler bununla «Ne o Haso dayı yoksa deve güreşlerine mi katacaksın deveyi?» diye şaka ederlerdi.

Haso dayının niyeti hakikaten deve güreşlerine katılmakmış ki, bir kış günü devesiyle birlikte köyden çıkıp gitti.

Aradan üç gün geçti Haso dayı geri yalnız dönünce, meraklılara dönüş sebebini şöyle anlattı:

— Yürüye yürüye Üskerles köyüne gelmişim, birisine gideceğim köyün yolunu sorunca, eliyle işaret edip, «Doğru get tam karşına gelir dayı» dedi. Devemle birlikte doğru gettim. Köye yaklaştığımda etraftan bir iki kişinin bana doğru koşuştuğunu gördüm. Yanıma geldiklerinde:

— Nerden gelin dayı böyle? dediler.

Ben de:

— Karşınızdaki köyden oğul, dedim.

— Peki, hangi yoldan geldin?

— Hangi yoldan olacak oğul, gördüğünüz yoldan. Her tarafı buz dutmuş amma yine de sağ salim geldik işte.

Köylüler:

— Dayı, bu senin buz dutmuş dediğin yol değil, Beyşer göllüdür. dediklerinde, bizim deveyi hemen oracıkta şaşırıp ediverdim.

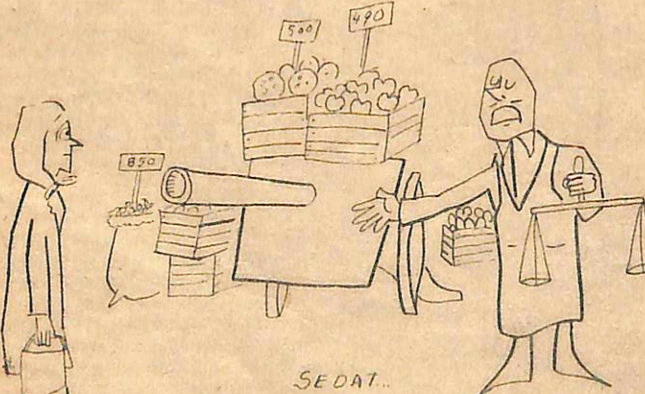
Ali TEKE
Ege Ü. Fizik Tedavi Kl.
Tepecik/İZMİR

ELEKTRİK

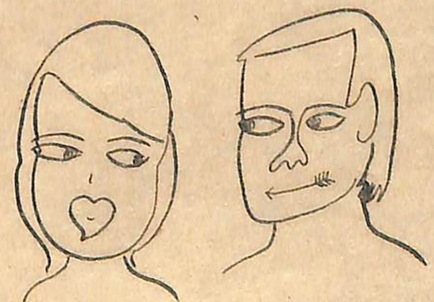
Bir pazar sabahı ailece bahçede kahvaltı yapacaktık. Bir ağacın altına yerleştikten sonra çayı kaynatmak için elektrik ocağını, kordonları birbirine ulayarak evden ağacın altına kadar getirdik. Evin kapısını da tavuk v.s. girmemesi için örtünce kordon sıkıştı. Anneannem bunu görünce hortuma benzetmiş olacak ki:

— Kapıyı gapamayın, elüktirük sığışır da gelmez... demez mi!?.

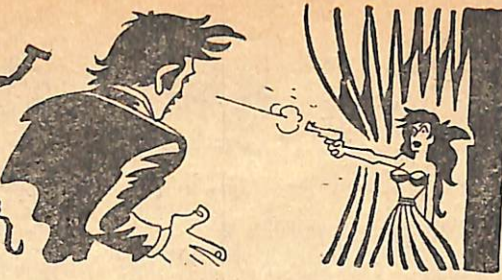
Süha TURGUTALP
Atatürk Ortaokulu Sınıf: II - C
No. 2400 — ERZURUM



— Satışımız toptandır!..
(Sedat ÖZTÜRK)
Bayrampaşa Devrim Mah. Nimet Sok. No: 26 — İST.



Yazısız
(Yüksel GÜRPINAR)
T.C. Ziraat Bankası — Tavşanlı



LONDRA'NIN en büyük, en büyük müzikholü Paladium hınca hınç doluydu o akşam. İkinci Dünya Savaşı sonunun ilk kışıydı, bütün insanlar, en iyimser olanları dahi o korkunç günlerin hâtıralarını unutmak ihtiyacındaydı.

Wilson'ların numaraları da yeteri kadar heyecanlı ve ilginçti. Projektörlerin çapraz ışığı altındaki son derece güzel, kızıl saçlı, pırıl pırıl payetlerle süslü dantel elbiseli kadın, elindeki tabancayla karşısındaki yaşlıca adama doğru birkaç adım ilerledi, durdu. Yaşlıca adam güçlü bir sesle:

— Madamlar, mösyöler, diye bağırdı. Şimdi size dünyada bir eşi daha görülmemiş olan bir numara sunacağız. Karşınızda gördüğünüz sevimli eşim elindeki tabancayla ağzıma ateş edecek. Ben de ağzımı açarak silâhtan çıkacak olan kurşunları dişlerimle yakalayacağım. Gayet sakin olmanızı rica ediyoruz. Zira en ufak bir dalgınlık büyük felâketlere sebep olabilir.

Hafif kıpırdamalardan sonra büyük salon derin bir sessizliğe gömüldü. Brenda Wilson sağ kolunu kaldırdı, eşinin ağzına nişan aldı. Bu onun defalarca tekrarladığı bir hareketti. Seyirciler heyecandan nefesleri kesilmiş bir halde bekliyordu. Howard Wilson ağzını açtı ve kadın ateş etti... Adam sıçradı, sallandı, yere yıkıldı... Ağzından akan kan bir anda yerde yatan başının çevresini kızıla boyadı.

Silâh sesini izleyen büyük bir sessizlik... Sonra yerdeki adamın üzerine kendisini atan bir kadının çığlığı...

Perde çarçabuk indi. Ve salonda bulunanlar ancak o zaman hokkabazın öldüğünü anladılar.

Makyaj odasına taşınan Wilson'un cesedini doktor muayene ederken, dekorcu. yavaş yavaş kendine gelen Brenda'ya viski içiriyordu. Bu arada doktorun sesi duyuldu:

— Kurşun boğaza saplanmış! Doğrusu böyle bir tehlikeye atılmanız çılgınlıktan başka bir şey değil... Günün birinde nasıl olsa bu başınıza gelecekti!...

Alaylı bir kahkaha doktora başını geri çevirtti. Gülen bir cüceydi. Doktor:

— Niçin gülüyorsunuz? diye sordu. Cüce:

— Seyrettikleriniz bir göz bağacılığından başka bir şey değil de ondan, dedi. Tabancanın içi boş barutla doluydu.

— Şu halde?...

— Anlaşılıyor ki, bu gece silâha gerçek kurşun konmuş...

Doktor, orada bulunan rejisöre:

— Polise telefon ediniz, dedi.

Polis, Brenda'yı Soho'da bulunan evine götürüp bıraktı. Genç kadın evine girerken, bir gölge de gizlice süzülerek onunla içeri girmişti. Çok geçmeden odanın loşluğunda birinin kollarını beline doladığını gören Brenda haykırdı:

— Oh, hayır, bırak beni Jack! Onu sen öldürdün! Korkunç bir şey bu... Defol!...

Hayretten aptallaşan erkek, kolların çemberini gevşetti:

— Ben mi Howard'ı öldürdüm? diye kekeledi. Çıldırdın mı sen?...

— Akşamları numaraya başlamadan önce silâhları dolduran sen değil misin? Senin görevin bu değil mi? Silâh odasının anahtarı sende bulunmuyor mu? Hem, onu öldürmekte sadece senin çıkarın var... Bu cinayetle başka kimin ilgisi olabilir ki?...

— Ne bileyim ben... Bu gece de her zamanki gibi tabancaya beyaz barut doldurduğuma eminim. Brenda, sevgilim inan bana: Kocanı ben öldürmedim.

Brenda, inanmış gibi âşığına baktı:

— Ama silâha biri gerçek kurşun koydu, dedi. Kocamı, seni ve beni yok etmek isteyen biri bu işi yaptı. Unutma ki ortada korkunç bir suç delili var: Aşkımız.

— Fakat bu aşkı kimse bilmiyor ki! Sevişmeye başladığımız günden beri en ufak bir ihtiyatsızlıkta bulunmadık. Ben herkesin gözünde sadece bir sahne yardımcısıyım.

— Bu gece buraya gelmemeliydin. Büyük bir ihtiyatsızlık bu. Polis bizi bir arada görecek olursa bütün şüpheler üstümüzde toplanacak.

— Ama sevgilim, bu gece bana her zamandan daha çok ihtiyacın var.

Birbirlerinin kolları arasında bir süre her şeyi unuttular. Sonra kendilerine gelerek düşünmeye başladılar. Howard'ı kim ve niçin öldürmüştü?... Sabaha kadar düşündüler fakat olumlu bir sonuç elde edemediler. Ama korkunç bir düşmanların olduğu gerçekti.

Cinayet esrarını sürdürürken, korkunç düşmanları bir telefonla polise yardım etti:

— Brenda Wilson'un evini gözleyiniz. Gece yarısından sonra salme yardımcısını evine alıyor. İki âşık, yaşlı kocadan kurtulmak için onu öldüremezler mi sanıyorsunuz?...

Bu telefondan sonra bütün şüpheler iki âşığın üzerinde toplandı. Cinayeti Jack'ın işleyeceği akla yakındı. Brenda da suç ortağıydı. İki genç, yaşlı kocayı ortadan kaldırmışlardı, hepsi bu kadar.

* * *

Aradan beş yıl geçti. Brenda hapishanede cezasını dolduruyordu. Jack ise asılmıştı. O gün, hapishanenin ziyaret günüydü. Yıpranmış bir adam, Brenda'yı ziyarete geldi. Parmaklıklar arkasında görüştüler. Yıllar öncesi bir sirkte beraber çalışmışlardı ve adam palyaçoydu. Sonra yaşantıları ayrı yollara düşmüştü. Palyaço, beraber çalıştıkları sıralarda genç kadına tutulmuştu. Bu aşkı bir türlü kalbinden çıkaramıyordu.

Onbeş dakika süren görüşmeden sonra eski palyaço aşkını hâlâ kalbinin derinliklerinde sakladığı kadından ayrıldı. Londra'nın tenha sokaklarında ilerlerken düşünüyor ve Brenda'ya inanıyordu. Howard Wilson'u Jack öldürmemişti. Meçhul biri polise telefon ederek suçu ona yüklemişti. Bu meçhul şahıs kim olabilirdi?... Birden gözünün önüne cüce Pickl geldi... Yıllar önce Brenda'yı vahşi hayvanların kafesine itmek isteyen, sonradan buna bir kaza süsü veren cüce Pickl... İnsanlara, bilhassa kadınlara düşmandı Pickl. Brenda gibi güzel bir kadına da hiçbir zaman sahip olamıyacağını biliyordu. «Katil odur» diye düşündü eski palyaço. «Brenda'yı hapse, Jack'ı darağacına gönderen onun kıskançlığı ve sadistliğidir...»

O akşam Paladium'a giderek cüceyi aradı. Pickl'in adresini bulmak güç olmadı. Bir celâlt hırsı ile yakasına yapıştığı ufak adama:

— Katil sen olduğun halde suçu neden günahsız insanların üstüne attın!... diye bağırdı.

Önce her şeyi inkâr eden cüce, sonra üzgün bir tavırla:

— Wilson'u kimse öldürmedi, dedi. Gerçek kurşunu tabancaya koyan Wilson'un kendisidir. O işi yaparken tesadüfen odasındaydım. Ufak tefek olduğumdan varlığımı farketmedi. Kendini öldürmeye kararlıydı. Brenda ile Jack'ın seviştiklerini biliyordu. Cezalarını bu şekilde vermeyi düşünmüş olmalı. Bana gelince, polisin dikkatsizliğini affedemedim, bu şekilde Wilson'a yardım ettim.

Brenda derhal tahliye edildi. Ama cezaevinde geçen beş senelik yaşantı ve sevdiği adamı kaybetmek onu yıkmıştı. Artık erkeklerin başını döndüren çekici bir kadın değildi. Ama ona özgürlüğünü sağlamış olan palyaço da bir zamanlar herkesi güldüren palyaço değildi artık... İkisi de mutsuzluğa ve haksızlığa uğramışlardı. Şimdi ne yapacaklardı? Birleşerek eski numaralarına başlayamazlardı ki!... Bununla beraber yine de birleştiler. Son derece mütevazı küçük bir eve yerleşerek bir çocuk tiyatrosunda çalışmaya başladılar. Akşamları evlerine dönerlerken kadın solmuş bir çiçeği andırıyordu. Eski palyaço da bir dert ve üzüntü küpü olmuştu şimdi. Zira uzun zamandan beri, hayatın büyük sirkinde oynanan tek hokkabazlık oyununun aşk olduğunu anlamıştı artık.

Guy Des Cars'tan çeviren:
Süheylâ AYKUT

Otuz dereceden sıcak havalarda aşk yapmak sakıncalı.
— Gazeteler —



Erkek — Ah! Havalar bir soğusa...
Kadın — Hadi oradan... Ben seni soğuklarda da gördüm!..

Kaçak kat çıkanlar cezalandırılacak. — Gazeteler —



— Ağnadık, Salim beyi göreceksin emme, kat çıkma iznin var mı?..

Adlarımız... Soyadlarımız...

ERHAN TIĞLI

— 4 —

Adımızın akılda kalması için ya ünlü bir ad olması ya da kolay telâffuz edilmesi şart. Ayrıca oturaklı olması gerek. Bazı yerlerde çok işe yarar bu. Çetin Altan, bir yazısında adı genç işi ve itibarsız olduğu için bir zamanlar iş bulamadığını ve ciddiye alınmadığını belirtir. İşte bu tehlikeyi önlemek ve de çocuğumuz adını aldığı ünlüye benzesin, onun gibi olsun diye çoğu anne babalar çok tutulan, ünlü adlar korlar doğan yavrularına. Yalnız bu ünlü adın ya ölmüş ya da ününü iyi yoida iyice perçinlemiş olması gerekir. Çünkü acele edersek, acele işe şeytan karışır, ünlü kişiyi yel alır, gözden düşer, çocuğumuz da adıyla övünmek değil yerinmek zorunda kalır...

Ama kimi adlar vardır ki her zaman gözdedirler. Gelin, bir fıkrayla belgeleyelim savımızı: Delikanlı, bır zenginin kızını istemeye gider. Ama adam:

— Oğlum, boşuna ısrar etme, sen yanlış kapı çalmışsın. Ben ünlü bir kişiye vereceğim kızımı, der.

Delikanlı gülerek:

— Aman efendim, der, benim adım da çok ünlüdür. Tanımayan yoktur.

Adam hayretle:

— Yaa, öyle mi, der, neymiş bakalım adın?

Delikanlı gururla konuşur:

— Mustafa Kemal!...

Kimi anne, babalar çocuklarına o biçimde adlar koyarlar ki adlar yanyana gelince anlamlı bir cümle olur ve onların bir çeşit bildirisi niteliğini taşır.

Bir aile tanırım, o kadar istedikleri halde hiç erkek çocukları olmamış, hep kız doğmuştur. Kızların adları da şöyledir: Hicran, Gönül, Neşe, Diler. Adları birleştirince «Hicran gönül neşe diler» diye çok anlamlı bir cümle çıkıyor ortaya değil mi?

Bir başka aile de doğan çocuklarına: Ufuk, Tan, Doğan, Güneş adlarını koymuştur. Adları yanyana sıralayarak bir cümle yapalım bakalım ne çıkıyor ortaya: «Ufuktan doğan güneş»...

HAYATIMIZDA YER EDEN ADLAR

Kimi adlar vardır, unutur gideriz. Ama kimi adları da ömrümüz boyunca unutamayız bir türlü. Önce anamızın, babamızın adıdır belleğimizde yer eden, sonra akrabalar çıkar ortaya. Arkadaşlar, derken okula başlarız, öğretmenlerimizin adları, askere gideriz, komutanlarımızın adları, işe başlarız, mesai arkadaşlarımızın, iş arkadaşlarımızın adları. Derken, devlet adamlarının, artislerin, yazar ve şairlerin adları... akın ederler.

Ama hepsinden çok sevgili adıdır belleğimizi devamlı meşgul eden. İlk âşık olunan kızın adı unutulmaz bir türlü. Ama kimileri bir çiçekle bahar etmez, evleninceye dek, hattâ evlendikten sonra bile sevgili adlarını yazar durur defterine... Kimi de kararsızdır, onu mu, bunu mu, yoksa her ikisini de mi, diye düşünür durur. Böylelerine çapkın denir! Kimi de kendi kendine gelin güvey olur, ona buna âşık olur, hava alır. Neysee...

Geçelim hayatımızda yer eden adlara. Yine bir fıkrayla zenginleştirelim konumuzu.

Çocuk annesine «Evlenme artık, yeter» demiş. Anası ne derse beğenirsiniz!?.

«— **Ali, Veli**
Üç de ondan evveli
Şaban, Recep, Ramazan
Bir de rahmetlik baban.
Ah oğlum ah!...
Koca mı gördü senin anan?...»

Bir de şairlerden duyalım bu konuyu.

ŞAŞIRTMACA

İşte Birsen, o cilveli kız;
Saçları yüzüne dökülen,
Gözgöze geldik, a Mübeccel!
Güldü, meğersem Semiha'ymış!
Konuşunca tanıdım, Türkân!
Oturdu, baktım Nazmiye'dir.
Müjgân oluvermiş öperken!
Soyundu, gördüm ki o değil.
Sahiden sen kimsin güzelim?

CAHİT SITKI TARANCI

AŞK RESMİGEÇİDİ

Birincisi o incecik, o dal gibi kız,
Şimdi galiba bir tüccar karısı.
Ne kadar şişmanlamıştır kimbilir.
Ama yine de görmeyi çok isterim,
Kolay mı? İlk göz ağrısı.

...... **çıkar**
...... **dururduk mahallede**
...... **Halide**
...... **adlarımız yanyana yazılırdı duvarlara**
...... **yangın yerlerinde.**

Üçüncüsü Münevver Abla, benden büyük
Yazıp yazıp bahçesine attığım mektupları
Gülmekten katılırdı, okudukça
Bense, bugünmüş gibi utanırım
O mektupları hatırladıkça.

Dördüncüsü azgın bir kadın,
Açık saçık şeyler anlatırdı bana.
Bir gün de önümde soyunuverdi.
Yıllar geçti aradan, unutamadım,
Kaç defa rüyama girdi.

Beşinciyi geçip altıncıya geldim
Onun adı da Nurinisa
Ah güzelim
Ah esmerim
Canımın içi Nurinisa

Yedincisi Aliye, kibar bir kadın
Ama ben pek varamadım tadına
Bütün kibar kadınlar gibi,
Küpe fiyatına, kürk fiyatına.

Sekizincisi de o bokun soyu:
Sen elin karısında namus ara,
Kendinde arandı mı küplere bin.
Üstelik kendinde de
Yalanın düzenin bini bir para.

Ayten'di dokuzuncunun adı,
Barlarda göbek atar,
İş başında şunun bunun esiri,
Ama bardan çıktı mı
Kiminle isterse onunla yatar.

Onuncusu akıllı çıktı
Bıraktı gitti beni.
Ama haksız da değildi hani,
Sevişmek zenginlerin harcıymış
İşsizlerin harcıymış.
İki gönül bir olunca
Samanlık seyranmış ama,
İki çıplak da —olsa olsa—
Bir hamama yakışırmış.

İşine bağlı bir kadındı onbirincisi.
Hoş, olmasın da ne yapsın?
Bir zalimin yanında gündelikçi
Adı Luksandra.
Geceleri odama gelir,
Sabahlara kadar kalır.
Konyak içer, sarhoş olur,
Sabahı da, işbaşı yapardı şafakla.

Gelelim sonuncuya.
Ona bağlandığım kadar
Hiçbirine bağlanmadım.
Sade kadın değil, insan.
Ne kibarlık budalası
Ne malda, mülkde gözü var
Hür olsak der,
Eşit olsak der.
İnsanları sevmesini de bilir,
Yaşamayı sevdiği kadar.

ORHAN VELİ KANIK

AD'LI BİLMECE, ATASÖZÜ VE DEYİMLER...

Bir bilmecede «Ad»: «Gökten düştü, yere yaraştı» diye tanımlanır. Bir diğerinde ise: «Bende var, sende var, onda var, âlemde var» diye başlar, cevabı «Ad» olan bilmece sorusu. Bir atasözüne göre: «Ölürken pars postunu, insan adını bırakır». «Adın çıkacağına canın çıksın», «Adım çıktı dokuza, inmez sekize» atasözü ve deyimleri kötü adı olanlar için söylenmişlerdir. Yine bir başka sava göre: «Kumralın adı, esmerin tadı var» mış. «Elli, adı belli», «Adınla bin yaşa», «Adın ne? Mülâyim. Yahu sen sert olsan ne olur yâni?...», «Çocuğun adı belli olsun önce» gibi deyimler de vardır yeri geldikçe andığımız...

Daha başka atasözü ve deyimler de vardır. Bunların çoğu özel adlarla ilgilidir. Onun için onları yeri geldiği zaman, yâni mensup bulundukları adları işlerken yazacağız.

TAKMA ADLAR — LÂKAPLAR

Takma adlar ne nüfus kâğıdımızda yazılıdır ne de mahkeme kararıyla kesinleşmiştir. Ama asıl adımızdan daha çok yapışır benliğimize. Bir çeşit toplumsal addır bu. Herkes onunla tanır bizi. Çünkü benliğimizin damgasını taşır o, iyice yapışır bize. Yakışır da. Belki asıl adımızdan daha çok yakışır. Asıl adımızın konması anamızın babamızın ya da herhangi bir yakınımızın beğenisini kapsar. Genellikle uymaz bize. Sözgelişi Çetin'dir adımız. Bizse yumuşacığızdır. Aslan'dır adımız, oysa yapımız kedidir. Ama takma adlar öyle mi ya... Bütün özelliklerimizi, eylemlerimizi, kişiliğimizi taşır, genellikle. Sözgelişi «Tavşan»dır takma adımız. Gerçekten de tavşana benziyoruzdur.

Takma adları bize daha çok arkadaşlarımız takar. Maksat kızdırmaktır. Kimi zaman çok insafsızca olur ama bu... Ve çocuğun benliğinde derin bir iz bırakır, onu aşağılık duygusuna sürükleyebilir. Bu bakımdan çok dikkat etmek gerekir. Büyükler de ad takabilir küçüklere, şaka olsun diye. Ama «kaka» olur çoğu zaman, çocuk bir türlü kurtulamaz bu «kaka» dan. Çünkü atsan atılmaz, satsan satılmaz ve de mahkeme kararıyla bile değiştirilemez!

(Devamı gelecek sayıda)

TALİHİNİZ DAİMA AÇIK OLSUN!





TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

(Basın: 20384 - A - 60206 — 109)



Akbaba

* Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası *

SAHİBİ : Ergin Ortaç, Yazı işlerini fiilen idare eden: Kadri Yurdatap, Sekreter: Selâmi M. Yurdatap, Dizildiği ve basıldığı yer: Akbaba Matbaası. ABONE BEDELİ : Yıllığı 75, altı aylığı 37.50 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 150, altı aylığı 75 lira. İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer Caddesi, No. 8 - 10, Daire: 3. İstanbul.

Telefon : 22 18 11 Fiyatı : 150 kuruştur.

Eksik sayılarınızı 150 kuruşluk posta pulu göndermek suretiyle idarehanemizden isteyebilirsiniz.

AKBABA TOTO OYNAYIN
5000
LİRAYA KADAR KAZANIN

Sevgili okurlarımız,
Yediden yetmişe hepinizin seve seve katılacağı yeni bir yarışmaya başladık:

AKBABA TOTO

«AKBABA TOTO» yarışmasına katılmakla gülecek, düşünecek, eğlenecek ve

5000 LİRA

kzanabileceksiniz.

«AKBABA TOTO» yarışmasının konusu şudur: Her hafta Akbaba'nın arka kapağında beş renkli bir panorama yayımlanacak ve bu panoramada 1'den 6'ya kadar sayılarla gösterilen 6 karikatür ve ayrıca harflerle gösterilen diğer 6 karikatür bulunacaktır. 1'den 6'ya kadar sayılarla gösterilen her bir karikatürün, harflerle gösterilen bir karikatürle ilgisi olacaktır.

1'den 6'ya kadar olan 6 sayı AKBABA TOTO kuponundaki içi boş karelerde de bulunacak; ancak bu karelerin içine uygun harfleri karikatürlere bakarak siz bulup dolduracaksınız. Böylece karelerin içine sırayla doldurduğunuz harfler kelimenin çözümünü verecektir.

İsminizi ve adresinizi de yazdıktan sonra AKBABA TOTO kuponunu keserek bir zarfa koyacak,
Akbaba Dergisi Yarışma Servisi
Divanyolu — İSTANBUL
adresine yollayacaksınız.

Sevgili okurlarımız,
«AKBABA TOTO» oynamakla hiçbir şey kaybetmiyecek bilâkis hem eğlenecek hem de 5000 liraya kadar kazanabileceksiniz.

Yarışmamız onüç sayı sürecek ve her hafta değişik konuda karikatürlerle bir de AKBABA TOTO kuponu yayımlanacaktır.

Her doldurulan kuponun karşılığı 25 liradır. Böylece yarışmaya katılan okurlarımızın 25 liradan 5000 liraya kadar kazanma şansları olacaktır.

Yarışma sonunda AKBABA TOTO kuponlarını doğru dolduran okurlarımız arasında noter huzurunda kur'a çekilecek, onüç kuponu da doğru dolduran,

5000 LİRA

kazanacaktır.

Ayrıca 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 AKBABA TOTO kuponlarını doğru dolduranlar da 300, 275, 250, 225, 200, 175, 150, 125, 100, 75, 50, 25 liralar kazanacaklardır.

Okurlarımız bir AKBABA TOTO kuponu doldurup yarışmaya katılabilecekleri gibi daha fazla kuponla da katılabilirler. Fazla AKBABA TOTO kuponu oynayanlar fazla kur'a hakkı elde edeceklerdir.

Hepinize iyi şanslar, başarılar dileriz.



(Benson Reklâm: 5 — 110)



Satıcının böylesi...

Roma sokaklarında bir genç, Amerikalı bir turiste yaklaşır:
— Güzel kızlarla tanışmak ister misiniz efendim?...
— Hayır.
— Henüz onsekizine basmamış olanları mı istersiniz yoksa?...
Canı sıkılan turist:
— Bana bak delikanlı, der, ben buraya papayı görmeye geldim.
Genç başını sallayarak devam eder:
— Papanın çok işi var efendim. Ama isterseniz elimde bir kardinal var...



— Seviniyor musun sevgilim?..



— İmdaaat!..

Yük treni

Bir sürü paketlerle âdeta yüzü görünmeyecek bir halde trene doğru telâşlı telâşlı ilerleyen adamı kondüktör önler:
— Acele etmeyiniz, bu trene binemezsiniz!...
— Neden?...
— Bu yolcu trenidir, marşandiz bir saat sonra gelecek!...



— Hadi oğlum, yaşgünü hediyeni seç!..

Neden kaşınıyormuş?

Delinin biri akıl hastanesinin bahçesinde bir sıraya oturmuş, durmadan sırtını kaşıyordu. Nöbetçi doktor yanına yaklaşarak:
— Dostum, dedi, dikkat ettim, bir saattir fasılasız sırtını kaşıyorsun. Neden?...
Deli gayet tabii bir tavırla:
— Anlatayım, dedi, dünyada neremin kaşındığını bilen tek insan benim de ondan!...

Sekizinci çocuk

Doktor, tanıdığı bir kadını muayene ettikten sonra:
— Yakında yine bir çocuğunuz olacak... dedi.
Ve bir şey hatırlamış gibi ilâve etti:
— Yanılmıyorsam bu sekizinci çocuk... Bu zamanda bu kadar evlât sahibi olmak güç değil mi madam?... Kocanız neden dikkat etmiyor?...
Kadın, içini çekti:
— Haklısınız doktor, kocam dikkat ediyor ama başkaları...

Küçük röntgenci

Plâjda kadın kocasına yaramaz oğlunu şikâyet eder:
— Şu bacaksıza terbiyesini ver, kabine deliklerinden soyunan kadınları gözetliyor.
Koca, o sırada denize doğru yürüyen karısına:
— Peki, der, ben şimdi ona gösteririm...
Ve çocuğunu çağırarak ciddî bir tavırla:
— Bu yaptıklarından utanmıyor musun?... diye çıkışır. Bir daha soyunan bir kadını görür sen ya gelir bana haber verirsin yahutta tokadı yersin!...

Bilmece

Salonda bilmeceler söyleniyordu. Bir adam:
— Bir Bakanla bir kedi arasında ne fark vardır? diye sordu.
Hiç kimse cevap vermeyince sorusunu yine kendisi cevaplandırdı:
— Hiçbir fark yoktur. Her ikisi de tam bir ustalıkla dört ayak üstüne düşmesini bilirler!



— İşler nasıl?..

Sinekler ve insanlar

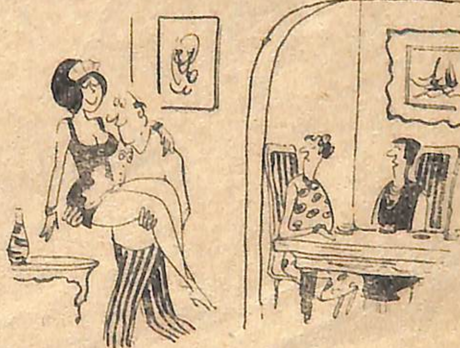
İki sinek arasında:
— Şu insanlar ne kadar da akılsız yaratıklar...
— Neden?
— Tavanlar yaptırmak için dünyanın parasını harcadıkları halde sadece yerde yürüyorlar!..

Satın almak için

Bir köylü, küçük oğluyla pazara gitmişti. At satın alacaktı. Çocuk babasının satıcıyla alış verişini ve atları muayene edişini bir süre izledikten sonra sordu:
— Baba, atların kalçalarını ve bacaklarını niçin elliyorsun?
— Adaleleri sağlamsa ona göre satın alacağım oğlum.
Ertesi gün, köylü evine döndüğünde, çocuk:
— Tam vaktinde geldin baba! diye bağırdı. Mutfakta, bakkalın çırağı galiba ablamı satın almak istiyor...

Dalgın kızlar

Plâjda yüzmekte olan bir genç kız, yanından kulaç atarak geçen delikanlıya seslendi:
— Sizden bir şey rica etsem yapar mısınız?...
Delikanlı gülümsedi:
— Memnuniyetle... Ne istiyorsunuz?...
Genç kız, utangaç bir tavırla:
— Şey... dedi. Mayomun alt kısmını kaybettim...
Delikanlı içini çekti:
— Ne yazık ki sizin için bir şey yapamıyacağım matmazel. Zira birkaç dakika önce bikinisini kaybetmiş olan başka dalgın bir kıza mayomu verdim!...



— Komşumuz tatlı yemeye bize gelir de!..

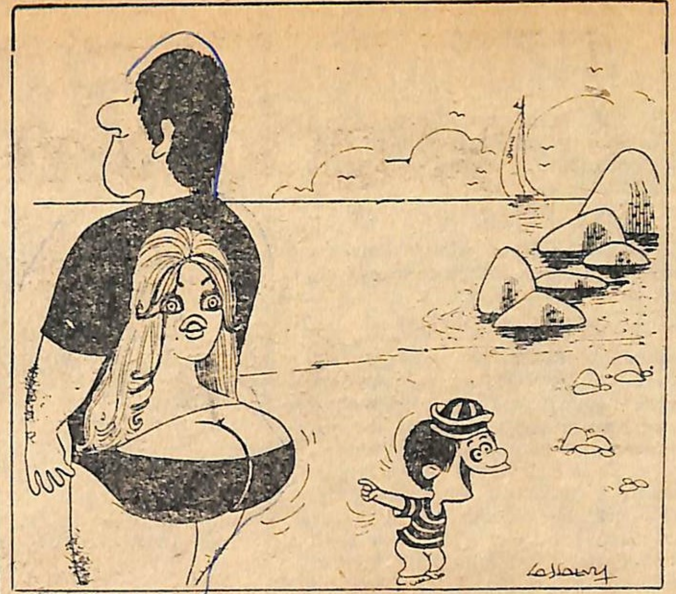
Dünya Karikatürleri



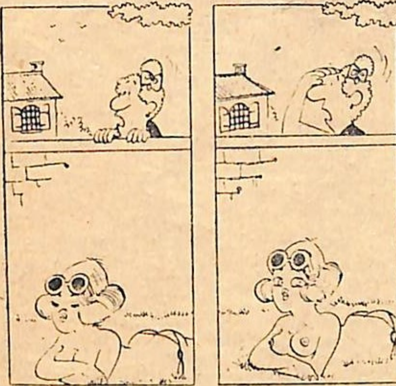
-GERİ DÖN, PARAŞÜT DEĞİL, KAMP ÇANTASINI ALMIŞSIN!..



YAZISIZ

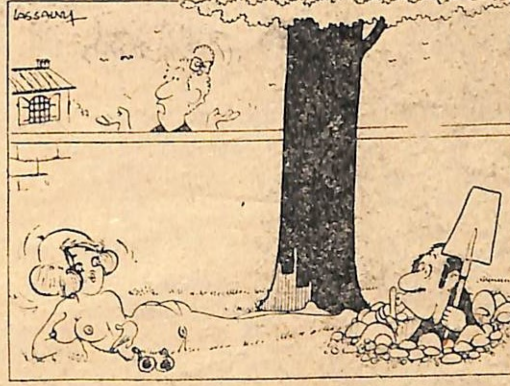


-KOŞ BAK... BRIGITTE BARDOT BURDA!..

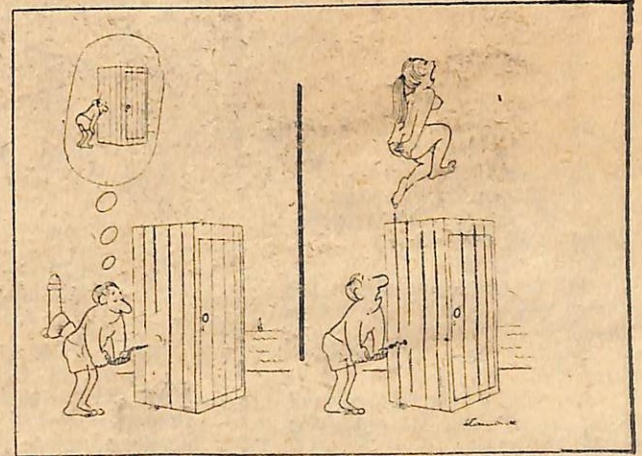


-KOCAMI MERAK EDİYORUM... AZ ÖNCE...

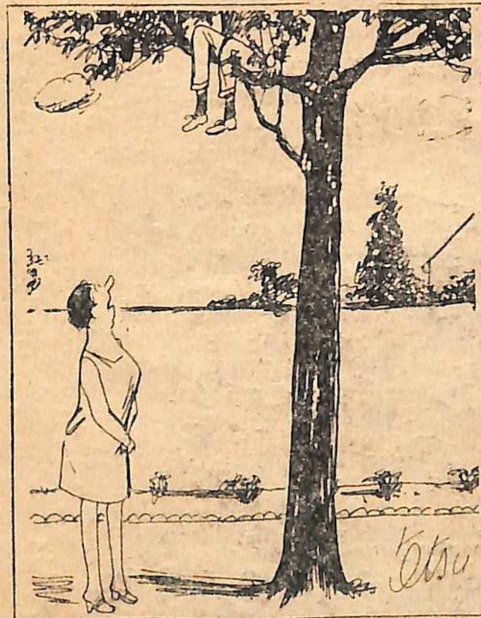
-...AĞAÇLARIN DİBİNİ KAZIYORDU!..



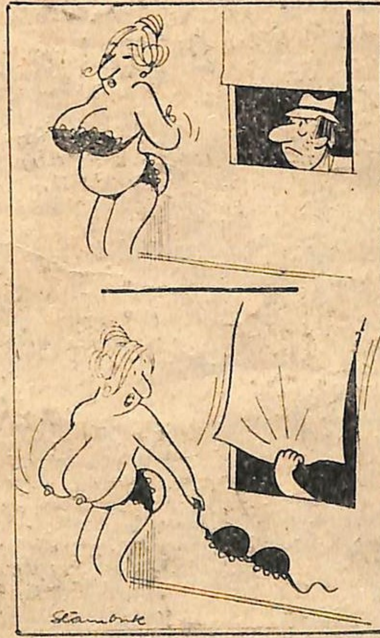
-... VE BİRDEN KAYBOLUVERDİ!..



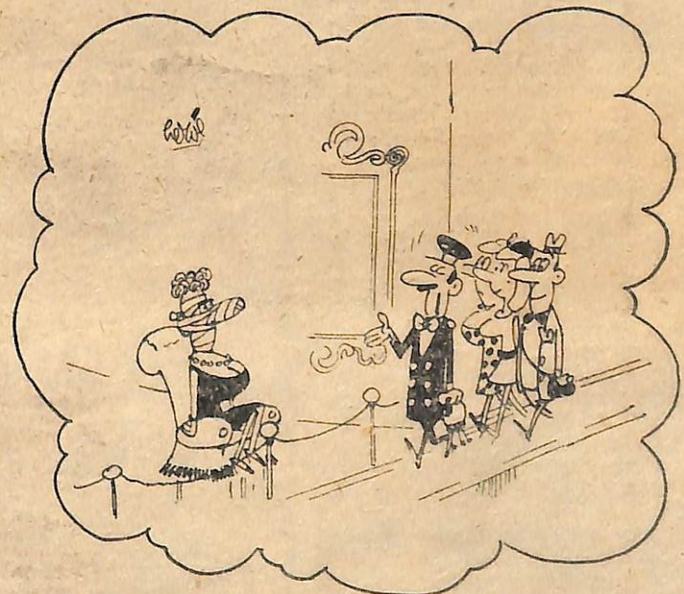
YAZISIZ



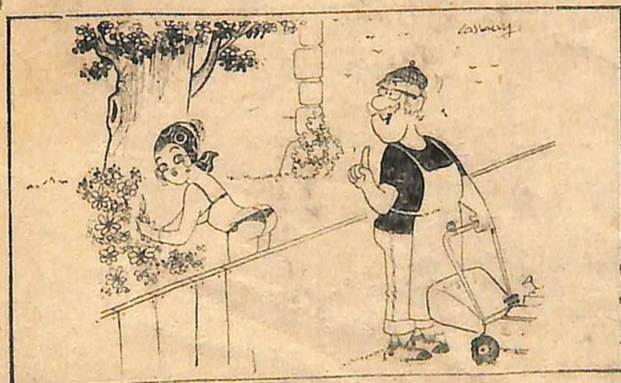
-İNEBİLİRSİN... ANNEM GİTTİ!..



YAZISIZ



-ŞATO VE ŞATO SAHİBİ İKİ AY ÖNCE RESTORE EDİLMİŞTİR!.



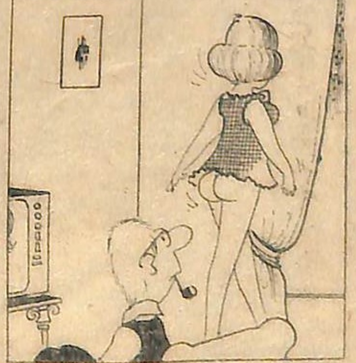
-DİKKAT EDİN, BAHÇEME UZANAN HERŞEY BENİMDİR!..



-HIH! ŞU SADECE GÖLGEDEN İBARET OLAN...



-KADINLARA BAKIYORSUN DA EVİN İÇİNDE...



-BÜTÜNÜYLE OLANLARA BAKMIYORSUN BİLE!.

yazdönümü sevinci
İş Bankasının
ikinci çekilişinde...

KATILIN!



Türkiye İş Bankasının
yılın ikinci çekilişinde
8145 talihliye dağıtacağı
zengin para ikramiyelerinden
kazanarak yazdönümü
sevincine katılmak için
tasarruflarınızı
7 Eylül akşamına kadar
İş Bankasında çoğaltınız.

7 Eylül 1973



TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans: 2435 — 111)

5000 LİRA

AKBABA-TOTO 5

İSİM : ....

ADRES : ....

1	2	3	4	5	6
Ş	A	K	A	C	I

AKBABA TOTO OYNAYIN, 5000 LİRAYA KADAR KAZANIN

Sevgili okurlarımız,

Derginiz Akbaba yeni bir «AKBABA TOTO» yarışmasına başlamış bulunuyor. «AKBABA TOTO» yarışmasına katılmakla gülecek, düşünecek, eğlenecek ve 5000 (Beşbin) liraya kadar kazanma şansına sahip olacaksınız.

Aşağıdaki panoramada 1'den 6'ya kadar numaralanmış 6 karikatür görüyorsunuz. (1'den 6'ya kadar olan bu sayılar AKBABA TOTO kuponundaki karelerin içinde de aynen bulunmaktadır.) Bu 6 karikatürle ilgili diğer 6 karikatür de çeşitli harflerle gösterilmiştir.

Buna göre hangi numaralı karikatürün, hangi harfli karikatürle ilgisi olduğunu bulup AKBABA TOTO kuponundaki 1'den 6'ya kadar sayılarla gösterilen karelerin içine uygun harfleri yazınız. Böylece kelimeyi çözmüş olacaksınız.

İsminizi ve adresinizi de yazdıktan sonra kuponu kesiniz ve bir zarfa koyup AKBABA adresine yollayınız.

Okuyucularımız her hafta bir AKBABA TOTO kuponu doldurup yarışmaya katılabilecekleri gibi daha fazla kuponla da katılabilirler. Fazla AKBABA TOTO kuponu oynayanlar fazla kur'a hakkı elde edeceklerdir.

Hepinize iyi şanslar, başarılar dileriz sevgili okurlarımız.

